

RADA PRE VYSIELANIE A RETRANSMISIU

Dobrovičova č. 8, P.O.BOX 155, 810 00 Bratislava

Rozhodnutie č. RL/017/2013
Správne konanie č. 48-PLO/O-579/2013

Bratislava dňa 23. 4. 2013
Doložka právoplatnosti:

R O Z H O D N U T I E

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 48-PLO/O-579/2013 TV LUX s.r.o.

p o r u š i l

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že na televíznej programovej službe TV LUX odvysielal dňa 29. 10. 2012 o cca 20:35 hod politicko-publicistický program *U Pavla*, ktorý bol venovaný téme registrovaných partnerstiev homosexuálov, a v ktorom diskutujúci prezentovali svoj negatívny postoj k návrhu zákona upravujúceho túto problematiku, ako aj k potrebe jeho prijatia, bez prezentovania (v adekvátnom rozsahu) argumentov subjektov zastávajúcich odlišné názory, ako tie, ktoré boli prezentované diskutujúcimi, pričom v rámci programu neodznegli všestranné a úplne informácie, čím došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 4 zákona č. 308/2000 Z. z., Rada je orgánom verejnej správy, ktorého prvoradým poslaním je presadzovať záujmy verejnosti, pričom dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom cit. zákonom.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z.z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa, podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z.z., vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb., s výnimkou ustanovení § 23 v časti nesprístupnenia zápisníc o hlasovaní a § 49, § 53, § 54, § 56 až 68 zákona č. 71/1967 Zb.

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 29. 1. 2013 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi TV LUX s.r.o. (ďalej len „účastník konania“) vo veci možného porušenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. v súvislosti s tým, že na programovej službe TV LUX odvysielal dňa 29. 10. 2012 o cca 20:35 hod program *U Pavla*, v ktorom mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 12. 2. 2013. Na základe tejto skutočnosti sa začalo správne konanie č. 48-PLO/O-579/2013 vo veci dohľadu nad dodržiavaním zákona č. 308/2000 Z.z. Začatie správneho konania bolo účastníkovi konania riadne oznámené a súčasne bol vyzvaný, aby v lehote do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. k oznámeniu zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy. Súčasne bol upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov.

Vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania bolo Rade doručené dňa 1. 3. 2013.

Podkladmi pre toto rozhodnutie sú záznam vysielania programu *U Pavla* zo dňa 29. 10. 2012 odvysielaného v rámci televíznej programovej služby TV LUX, prepis/popis skutkového stavu a písomné vyjadrenie účastníka konania zo dňa 1. 3. 2013.

Rada po získaní všetkých podkladov pre rozhodnutie a oboznámení sa s nimi v danej veci rozhodla dňa 23. 4. 2013.

* * *

Účastník konania odvysielal dňa 29. 10. 2012 o cca 20:35 hod v rámci programovej služby TV LUX program *U Pavla* s nasledujúcim obsahom:

00:00 hod. - sponzorský odkaz (Katolícke noviny)

Vizuálna zložka: na bielom pozadí je čierny text:

TENTO PROGRAM VÁM PRINÁŠAJÚ: Katolícke noviny TRADIČNÉ NOVINY SÚČASNÉHO KRESŤANA
--

Bez zvukovej zložky.

Trvanie: cca 5 s

00:00 hod. *U Pavla*

(počas celého programu je uverejnená textová informácia NAŽIVO)

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „*Zákon o registrovaných partnerstvách. Áno či nie? Čo na to spoločnosť? Čo na to politici a čo na to cirkev? Ide o tému, ktorá je na Slovensku momentálne aktuálna, pretože sa ňou zaoberajú nielen poslanci, ale aj celá spoločnosť na Slovensku. Ja som veľmi rada, že pozvanie dnes prijali pán Martin Dilong, právnik za KDĽH.*“

Martin Dilong (právnik): „*Príjemný dobrý večer.*“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Pán Branislav Škripek, poslanec OĽaNO, poslanec OBYČAJNÝCH ĽUDÍ a nezávislých osobností. Dobrý večer.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Dobrý večer prajem.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „A katolícky kňaz Vladimír Thurzo z bratislavskej diecézy.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Dobrý večer.“

(na obrazovke je text: „Témou dnešnej relácie je Zákon o registrovaných partnerstvách“)

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Milí diváci, ak vás táto téma bude zaujímať a budete mať dnes nejaké otázky na nás, kludne nám píšete na emailovú adresu upavla@tvlux.sk alebo SMS-ky na telefónne číslo 0905 60 20 60. (na obrazovke sa objavia oba kontakty; neskôr sa na obrazovke opäť opakovane objavia) Ja len na úvod by som chcela ešte povedať, že pozvanie sme, samozrejme, adresovali aj koalícnej strane SMER – sociálna demokracia, avšak ani ministerstvo spravodlivosti naše pozvanie neprijalo, ani zástupcovia z radov poslancov. Takže na úvod by sme mohli začať takou všeobecnou otázkou a to, či je slovenská spoločnosť pripravená riešiť otázku registrovaných partnerstiev, pán Dilong.“

Martin Dilong (právník): „Ja si myslím, že tá otázka stojí inak: či Slovensko dnes potrebuje zákon o registrovaných partnerstvách. Ja sa domnievam, že nie je potrebný, pretože všetky veci je možné riešiť v rámci súčasného právneho poriadku. Pokiaľ ide možno o trošku ďalej tú otázku, či existuje otvorená diskusia o tomto probléme, sama ste povedali, že zástupcovia vlády, respektíve ministerstva spravodlivosti alebo koalícnej strany SMER neprišli na túto diskusiu, čiže na Slovensku neexistuje otvorený vecný dialóg o tejto problematike, čo je škoda, pretože som silne presvedčený, že pokiaľ by diváci a ľudia mali možnosť porovnať si tieto argumenty, sami by si utvorili úsudok o danej téme.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Pán Škripek.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „No, tak to je otázka, že či je na to pripravená spoločnosť. Tak musíme vidieť, ako zareaguje. Jednoznačne tu jedna politická strana túto otázku priniesla do parlamentu a zniesla a nastolila tú diskusiu. Diskusia prebieha dnes, prebieha od obeda až do neskorej večere a zajtra ráno bude pokračovať a ja si myslím, že je tu a musíme na ňu reagovať a verejnosť musí porozumieť tejto otázke, dobre jej porozumieť, hľadať jej hĺbku, jej rozmer a dobre na ňu reagovať.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Pán Thurzo, je cirkev, teda čo si cirkev myslí, je spoločnosť pripravená?“

Branislav Thurzo (kňaz): „Ja by som odpovedal možno, že nie, či je spoločnosť pripravená, ale keďže, ako ste aj povedali, v podstate cirkev sa vždy chápe ako jeden z tých diskutujúcich v tej diskusii, pretože máme jednoznačný vyhradený tradíciou potvrdený nemenný zákon... teda názor už dvetisíc rokov. Vždy nás teda ako cirkev, nás chápu ako jeden z pólův diskusie, tak my sme, samozrejme, pripravení. Či je pripravená aj tá druhá strana, by sa bolo treba asi spýtať ich. Ale určite je, keby sme povedali, teda odpovedali na otázku, či je Slovensko pripravené, môžeme povedať, že určite diskusia potrebná je. Hlavne aby sa o tej téme veľa hovorilo, aby ľudia mali v nej jasno.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Pán Škripek, vy ste už povedali, že o tejto téme sa práve rozpráva na pôde národnej rady. Skúste možno priblížiť divákovi aj nám tu v štúdiu, o čo ide v zákone o registrovaných partnerstvách, ktorý predložila do parlamentu strana Sloboda a Solidarita.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Tak doslova je to návrh, aby sme zlegalizovali registrované partnerstvá osôb rovnakého pohlavia. Toť definícia. Dôvodová správa vysvetľuje, čo všetko to znamená. A ja si dovoľm povedať, že je to fakticky, ako sa povie voľne, opajcnutý zákon o rodine, v podstate sú zamenené termíny manžel, manželka za partneri a to fakticky s jediným rozdielom. Partnerstvá osôb rovnakého pohlavia sa nemusia uzatvárať pred tvárou štátu ani cirkvi, žiadnej registrovanej, ale stačí u notára. Takisto ich stačí rozlúčiť u notára, znamená to teda, že partnerstvá osôb rovnakého pohlavia sú iba dohodou dvoch osôb, ktoré sa práve rozhodli, na základe niečoho, že za notárom prídu, vyhlásia, že chcú byť partnermi v pevnom zväzku, partnermi osôb rovnakého pohlavia. On to odobrí a rovnako, keď sa rozhodnú, že už nechcú byť partnermi, prídu k notárovi a ich zväzok môže byť rozlúčený.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Podľa toho, čo SaS uvádza v tej dôvodovej správe, ide o odstránenie diskriminácie vlastne...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Áno.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „...tejto komunity. Podľa vás sú diskriminovaní?“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ja som presvedčený, že diskriminovaní nie sú v žiadnom prípade, nikto im v ničom nebráni, my sme všetci slobodní občania tejto krajiny a máme rovnaké práva a rovnaké povinnosti v našej krajine. Takže toto je postoj, ktorým sa na toto pozerám. A naopak, táto skupina ľudí žiada navyše práva. Čiže chcú dosiahnuť to, aby štátom registrovaná inštitúcia ich pevného zväzku, bola nejakým spôsobom zvýhodňovaná oproti ostatným.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Dilong, ako to je s tou diskrimináciou?“

Martin Dilong (právník): „Z právneho hľadiska môžem naozaj zodpovedne povedať, že táto skupina osôb v Slovenskej republike není v žiadnom prípade diskriminovaná. Skôr sú diskriminované fakticky iné skupiny obyvateľstva, napríklad mladí absolventi, ktorí si hľadajú prvé zamestnanie, stretávajú sa s mnohými prekážkami, keď si hľadajú prvú prácu. Takisto rodiny s deťmi, osobitne matky. Mnohí poznajú príklad, aké je ťažké, napríklad žena po materskej dovolenke, ako ťažko hľadá prácu. A takisto faktická diskriminácia je u osôb po päťdesiatom roku života, keď chcú zmeniť zamestnanie alebo ich zamestnávateľ jednoducho vyhodí. Čiže vláda by mala prednostne a prioritne riešiť to, čo je v záujme celku. Čiže týchto veľkých skupín obyvateľstva, ktoré sú často diskriminované a niet nikoho, kto by sa ich zastal.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ako vy vnímate konkrétny návrh tohto zákona, ktorý je v parlamente?“

Martin Dilong (právník): „Ja tento návrh vnímam ako dosť neprofesionálny. Po prvé, nie je možné porovnávať dve inštitúcie, nie je možné porovnávať registrovaný zväzok a manželstvo ako také. Pretože manželstvo je inštitúcia osvedčená stáročiami, je to ideálne prostredie pre výchovu detí a pre zabezpečenie chodu spoločnosti do budúcnosti. Registrované partnerstvo je jedna vec, manželstvo je úplne druhá vec. Tá klasická diskriminácia z prirodzeného práva... definícia hovorí o tom, že rovnaké veci treba posudzovať rovnako a rozdielne rozdielne. V tomto prípade tieto dve veci nemožno porovnávať. Je to tak, ako keby sme porovnávali zlato a olovo. Sú to úplne dva rozdielne prvky.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Thurzo, cirkev dnes vydala stanovisko, kde vyzvali poslancov, aby sa tomuto zákonu vôbec nevenovali. Skúste možno povedať, prečo má cirkev takto zamietavý postoj k tejto téme.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Svojím spôsobom pán doktor Dilong už aj trošku odpovedal, totiž to, čo on hovorí, z prirodzeného zákona, je, samozrejme, cirkvi vlastné. Pretože ja by som povedal takto, možno trošku odbočím, cirkev posudzuje veci na minimálne dvoch úrovniach vždy. Jedna vec je takzvaný prirodzený zákon, prirodzené právo, kde sa totálne stretávame vlastne povedzme so správnou právnou náukou civilnou, lebo aj civilná náuka vychádza z prirodzeného zákona pokiaľ je normálna. To je jedna vec. Mohli by sme ale veľa diskutovať, že prečo to takto vlastne je. A potom druhá úroveň je úroveň božieho slova, pretože tieto dve veci veľmi úzko súvisia. Prirodzený zákon svojím spôsobom je tiež odrazom božieho zákona v ľudskej prirodzenosti, božie slovo nám Boh výslovne, explicitne, jasne zjavil, aký má úmysel s človekom, hej? Čiže tieto dve veci, prirodzený zákon a boží zákon veľmi úzko spolu súvisia. Teraz, presne ako povedal pán doktor, z prirodzeného zákona my nemôžeme priznať tie isté práva, ako priznávame rodine založenej na manželstve, ja by som to ešte trošku rozšíril na rodinu, nemôžeme tie isté práva, ako priznávame rodine založenej na manželstve, jedného muža, jednej ženy a niečomu inému, čomukoľvek inému. To je jedna vec a druhá vec, my máme v božom slove, teda vo svätom písme, v biblii, máme minimálne štyri veľmi jasné, ale veľmi jasné, až tak jasné, že to niekedy až človeka mrazí, aké je to veľmi konkrétne vyjadrenia ohľadom homosexuálneho správania. Čiže máme dva piliere, na ktorých doslova stojí náuka katolíckej cirkvi v oblasti aj dogmatickej, ale hlavne morálnej, máme veľmi jasne dané ohľadom teda tohto tejto problematiky. Preto my máme tak silné argumenty, že cirkev jednoducho nemôže zmeniť postoj, lebo by išla proti svojmu vlastnému... proti svojej vlastnej podstate. Stojí na týchto pilieroch, hej? Ja by som to ešte trošku rozšíril, že prečo nie registrovaným partnerstvám. Naozaj preto, lebo nemôžeme porovnávať rodinu a registrované partnerstvá. Skúsme si predstaviť hocijaký organizmus. Hocijaký organizmus má nejakú základnú bunku. Čo môžem nazvať základnou bunkou nejakého organizmu, to, z čoho ten organizmus sa skladá a zároveň základnou bunkou toho organizmu musí byť niečo, čo tej bunke dáva život. Ehm, pardon, tomu organizmu dáva život. To znamená, niečo, čo je schopné rásť, niečo, čo je schopné sa rozmnožovať. Mŕtva bunka nemôže byť základnou bunkou toho organizmu. A rodina založená na manželstve muža a ženy je schopná dávať život. Kdežto čokoľvek iné, kde nie je pevné spojenie muža a ženy, to znamená spojenie dvoch osôb rovnakého pohlavia, nemôže dávať život. Preto nemôže byť

základnou bunkou spoločnosti, a preto ja nemôžem rovnaké práva priznať jednej a druhej veci, lebo sú spolu... absolútne nekorešponujú. Čiže ako pán doktor povedal, že olovo a zlato, ja by som povedal, že zlato a ešte aj olovo sa mi zdá silné. Prepáčte.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Škripek, skúsme možno divákom, ktorí nečítali zákon, ktorý je momentálne v parlamente, povedať, čo sa žiada pre homosexuálov, čo vlastne chce SaS a nielen oni, lebo vieme, že aj lesbičky a gejovia na Slovensku žiadajú, aby získali svoje práva. Čo vlastne žiadajú v tom zákone?“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Prepáčte, ako ja nemôžem prijať ani vyjadrenie, aby získali svoje práva. Týmto ľuďom predsa nikto nič neupiera. Ale oni prichádzajú s požiadavkou, že my to takto cítíme a pretože my sme si to nevybrali, je nám to ťažké, my jednoducho chceme mať štátom garantovanú inštitúciu, že štát posväťí alebo odobrí, vytvorí legislatívu, ktorá nám umožní vytvoriť príbuzenské zväzky. Takže toto žiadajú. Ja môžem z tej dôvodovej správy prečítať, že: predmetný návrh zákona predkladáme, strana SaS, s cieľom upraviť možnosť pre páry rovnakého pohlavia deklarovať medzi sebou a pred spoločnosťou svoj trvalý zväzok. Dôvodov na predloženie takého návrhu je niekoľko. V súčasnosti neexistuje pre takéto páry žiadna právne upravená forma spoložitia so stanovenými vzájomnými právami a povinnosťami, a to napriek tomu, že vykazuje znaky a plní podobné funkcie ako dlhodobé partnerstvá osôb rôzneho pohlavia. Možnože toľko stačí. Tá definícia, že čo žiadajú.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Dilong, možno skúste byť konkrétnejší.“

Martin Dilong (právník): „Ja by som chcel...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ide o dedičstvo? O čo vlastne ide, aby sme boli konkrétni.“

Martin Dilong (právník): „Pokiaľ ide o jednotlivé právne inštitúty, dedičstvo je možné uzatvoriť závet. To je možné medzi rôznymi osobami, náš právny poriadok toto rieši. Takisto, pokiaľ ide napríklad súhlas so zdravotným stavom. Takisto, keď požiadate lekára, alebo pacient požiadajú, aby informoval dotýčnú osobu o jeho zdravotnom stave, každý lekár vám jednoducho toto zabezpečí. Čiže nie je potrebné vytvárať akési nadštandardné práva pre túto skupinu osôb. Títo ľudia majú mať také isté práva a také isté povinnosti ako všetci občania Slovenska. Rád by som sa možno ešte vrátil k tomu rokovaniu parlamentu. V živote je to tak, keď parlament prirovnáme k nejakej veľkej firme, ktorá by mala riešiť v prvom rade problémy občanov, čo ich ťažia, a to je z môjho pohľadu hlavne nezamestnanosť, ekonomika a znižovanie životnej úrovne. Ak parlament rokuje dva dni o nepodstatných veciach z hľadiska veľkého počtu občanov, jednoducho neostane čas na tie dôležité veci. Veľmi ťažko vysvetlíte ľuďom na Orave, na Spiši, ktorí žijú naozaj často z 200-300 eur, prečo sa o nich nikto nestará. A jednoducho, keď sa riešia takéto nepodstatné záležitosti, potom neostane čas na tie dôležité veci. Parlament má pred sebou možno sto problémov, ktoré má vyriešiť. A keď sa tým podstatným nevenuje dobre, jednoducho on ich nevyrieši.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Komunita, ktorej sa tento zákon týka, tvrdí, že to akýmsi spôsobom aj posilní trvácnosť toho zväzku, to znamená, že tak ako manželstvo spojí muža a ženu navždy, tak by mal tento zväzok spojiť týchto dvoch ľudí navždy. Pán Thurzo, je to normálne?“

Branislav Thurzo (kňaz): „Teraz rozmýšľam, odkiaľ začať. Začnem od konkrétneho príkladu. Je istý nemecký sociológ, volá sa Daneker, ktorý sám o sebe vyhlásil, že je homosexuál a on povedal, že trvalé homosexuálne partnerstvo je chiméra. Za to dostal strašnú vlnu kritiky od svojej vlastnej komunity. Totižto, my nemôžeme pozeráť na človeka inak, ako naňho pozerá Pán Boh. Pretože ja by som to povedal takto, ak niekto niečo zostrojí a dá na to manuál, vie najlepšie, ako to je. Človek je stvorený Bohom. Človek dostal manuál od Boha. A teraz my vieme, že človek je muž a žena, ktorí sú schopní vytvoriť trvalé partnerstvo, trvalý vzťah. Prečo? Pretože sú rozdielni a komplementárni. Rozdielni, to znamená, muž je iný ako žena a zároveň sú komplementárni, čiže navzájom sa dopĺňajú. A dokonca, prepáčte za to explicitné vyjadrenie, ešte aj na základe vonkajších pohlavných znakov, sú dve tieto veci jasne vyjadrené. Rozdielni - komplementárni. Navzájom sa dopĺňajú. A jedine spoločenstvo alebo teda vzťah, ktorý je založený na týchto dvoch veciach, komplementarita – rozdielnosť, je schopný byť trvalý. To, čo nie je založené na tomto a priori, z princípu nemôže byť trvalé. Dokonca sa hovorí, ale mohli by... škoda, že tu nie je nikto z tej druhej strany, pretože rád by som o tom diskutoval, hovorí sa, že priemerná doba trvania homosexuálneho partnerstva je okolo dvoch rokov. Jasné, mohli by sme dostať teraz výčitku, že áno, aj manželstvá sa rozpadajú, jasné. Ale to je na inú diskusiu možno. Odborníci hovoria, že vo vzťahu medzi dvoma ľuďmi rovnakého pohlavia

nejde o to vzájomné dopĺňanie sa, ale o takzvaný spekulárny vzťah. Spekulum, to je latinsky zrkadlo, čiže tí ľudia navzájom hľadajú seba samého v tom druhom. Čiže nehľadajú niekoho, kto by mňa doplnil, ale ako keby som sa pozeral do zrkadla a hľadám seba samého. Čiže nejaké také zacyklenie sa, a toto nemôže človeka naplniť dlhodobo, trvalo a navždy. Čiže z princípu tieto, tieto partnerstvá nemôžu byť celoživotné. A teraz by sme mohli o všeličom hovoriť, že či vôbec môže byť láska, ktorá z princípu nemôže byť... či tu vôbec možno hovoriť o láske a tak ďalej. Ale naozaj, to je téma, ktorú by sme mohli vyčerpávať hodinu a pol, čiže názor cirkvi je, že tam nie sú splnené základné tie prirodzené predpoklady, aby mohlo ísť o trvalé partnerstvá. Čiže tak.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Zo zákona vyplýva, že netýka sa to adopcie detí, čo tiež vlastne...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Áno, to je explicitne tam...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „...tieto páry žiadajú. Aký máte vy názor na to?“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Nie, oni tu explicitne hovoria, že toto nie je momentálne ich požiadavka...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ale v iných krajinách to aj funguje niekde, tak...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Áno, samozrejme, veď oni neprichádzajú na to konzervatívne katolícke Slovensko s nejakým delom rovno, ktoré by všetko ohlušilo hneď. Prichádzajú najskôr s takouto požiadavkou. My, a moja argumentácia je tiež na tom položená, že sa pozeráme na to, ako tento pokus, ktorý trvá nejakých 25 rokov v iných krajinách Európy alebo aj sveta, lebo na celom svete je len 9 krajín, ktoré schválili nejaké homosexuálne manželstvo a je 11 krajín v Európe, ktoré schvaľujú alebo povoľujú nejakým spôsobom formu homosexuálnych partnerstiev, ale, ale v rôznych formách, hej, že, že v každom štáte je to trošinku inak. Takže to nie je nejaký masový jav, len ja vám poviem, že niekto sa nám tu snaží vytvoriť dojem, že to je teraz rozhodujúca otázka spoločnosti, ale nie je to tak. Len ja by som sa ešte rád dotkol, keď ste povedali to, že tá argumentácia trošku sa týka aj toho, že pomôže to udržať teda trvanlivosť tých vzťahov, tak prepáčte, mne to pripadá akože veľmi taký argument ako voda v site, pretože, nehnevajte sa, chce mi niekto tvrdiť, že naozaj ten dokument bude udržiavať tie vzťahy také trvácne a trvalé? Veď tu je naozaj tlak na, na... Tuto v našej spoločnosti vládne taká dehonestácia pevnosti manželského zväzku, aj pohľadu na manželskú vernosť, čiže tu sa v širokej miere naša spoločnosť sexualizuje, demoralizuje zobrazeniami v tlačovinách, vo vysielaní elektronických médií, na internete. Neustále sa stretávame s tým, že kdejaký voľný sex je žiaduci, príťažlivý, príjemný. Čiže do širokej miery sa akceptuje erotizácia, pornografia, cudzoložstvo, stúpa rozvodovosť, tlačí sa na to, je tak zlá situácia, že rodiny nevedia častokrát držať pospolu, byť si blízko. Mnoho detí nám vyrastá bez modelu otca, pretože vernosť matiek k deťom je ďaleko väčšia ako vernosť mužov k svojim deťom, ktoré splodili, odchádzajú z rodín. Ja tu vidím taký hrubý... skutočne hrubú guľu problémov a zrazu nám tu niekto bude tvrdiť, teda páry ľudí rovnakého pohlavia, ktorí povedia, že vlastne nám by to pomohlo, keby sme dostali ten dokument a my by sme vlastne mohli trvanlivo spolu žiť. Ale prieskumy v ich komunite nám hovoria, odborné prieskumy z ich komunity a štatistiky nám hovoria, že to nie je ich črta a naozaj chceme tvrdiť, že teda ten dokument nám pomôže spolu trvanlivo žiť. Veď tam sa hovorí o 50 až 1 000 partnerov pri jednom. Ja opakujem to číslo 50 až 1 000 partnerov pre jedného.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Počas života.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Počas života, prepáčte. Ale pozor, nehovoríme, že to robí každý. Stopercentne, že medzi homosexuálmi alebo ľuďmi inak cítiacimi svoju sexualitu sú aj veľmi zodpovední a príjemní ľudia. My nesmieme v našej spoločnosti ich vykresľovať negatívnym, škaredým spôsobom. A ja myslím, že to je problém, ktorý v spoločnosti vládne pre neporozumenie medzi týmito ľuďmi. Ale teda nehovorme, že tu ide o trvanlivé vzťahy a že ten dokument ich bude zachraňovať, aby mohli, keby chceli, keby mali črtu vernosti títo ľudia, tak by sme to videli, ak ich je tak veľa vôbec, my ani nevieme, koľko je vlastne v tejto spoločnosti ľudí s takýmto cítením a ak by to bola ich črta, tak sú tým totálne známi, že sú to vernejší ľudia ako všetci ostatní.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ja len, pán Dilong, ešte k tej adopcii...“

Martin Dilong (právnik): „K tej adopcii detí by som rád povedal také tri základné veci. Dohovor o právach dieťaťa hovorí, že pri všetkom, čo sa dieťaťa týka, by malo byť ako hlavným kritériom jeho dobro. Čiže aj adopcia dieťaťa by mala byť prijímaná alebo považovaná z tohto pohľadu. Čiže dieťa by nemalo byť predmetom nejakého obchodovania alebo iba objektom práv, ale je subjektom práv. A dieťa pre svoj rozvoj a plnohodnotný vývoj potrebuje stabilitu. A stabilitu pre dieťa, to potvrdzujú

psychológovia, sociológovia, kňazi, mnohé odborné štúdie, najlepšia stabilita pre vývoj dieťaťa je zdravá rodina založená na manželstve muža a ženy. Čiže v tomto prípade si dovoľm tvrdiť, že adopcia detí homosexuálmi je v neprospech tohto dieťaťa. To hovorí jednoducho prirodzené právo.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Thurzo, aký má vplyv možno, ak by náhodou jeden z partnerov mal dieťa a vyrastalo by v takomto prostredí?“

Branislav Thurzo (kňaz): „Ja by som len doplnil k tomu, čo hovoril pán doktor Dilong, že jedna vec je toto, druhá vec je otázka výchovy. V podstate zase môžeme povedať, že to nie je len, len názor cirkvi, ale to je názor všetkých rozumných renomovaných psychiatrov, psychológov a tak ďalej. A cirkev má k tomu samozrejme všetky, všetky podklady, aby to tvrdila tiež. Na normálny zrelý vývoj človeka, teda dieťaťa sú, je nevyhnutné tá stabilita, ale zároveň mužsko-ženský princíp v rodine. A už známy Sigmund Freud hovoril, on má jednu paradigm, že ako môže vzniknúť homosexuálne dieťa... alebo teda homosexuál. Keď jeden z partnerov chýba, väčšinou napríklad chlapec sa môže stať homosexuálom vtedy, keď buď otec úplne chýba alebo je slabý a matka je dominantná. To znamená, keď je tá rovnováha, ktorá by mala byť v tej rodine, výrazne porušená v prospech toho ženského prvku, tak ten chlapec má tendenciu sa identifikovať s tým ženským prvkom, hej? Toto hovorí Sigmund Freud, ktorého nikto hádam nebude obviňovať, že je katolík. Takže toto naozaj tvrdí, tvrdí, tvrdia všetci. A cirkev, ja len raz musím ešte zopakovať, že cirkev takisto tvrdí, že k výchove je nevyhnutný ten mužsko-ženský prvok. Proste otec a mama. A navyše naozaj toto registrované partnerstvo, ktoré by mohlo si adoptovať deti, je to proti dohovoru o právach dieťaťa, pretože tam je jasne povedané, dieťa ako najslabší článok má práva. A keď my hovoríme v cirkvi, v teológii, keď hovoríme o rodine, tak tvrdíme jednoznačne, že tam, kde ide o dieťa, neexistuje právo na dieťa, ale existuje jedno jediné právo. Dieťa má právo byť počaté a vychovávané svojimi prirodzenými rodičmi, biologickými, čo môže byť len muž a žena, lebo to príroda ináč nedovolí. Čiže jediný, kto tu má právo, je dieťa, lebo je najslabší článok, hej? Takže len toľko na doplnenie. Ale ja by som predsa len povedal jednu vec, pretože tu nezaznela, aj keď pán poslanec Škripek ju už naznačil, teda on ju povedal, ja by som ju chcel zdôrazniť. Tak. V žiadnom prípade nechceme tu nejako kriminalizovať alebo dehonestovať osoby, ktoré cítia homosexuálnu tendenciu. Keď sa cirkev vyjadruje k homosexualite, tak po prvé, rozlišuje medzi tendenciou a homosexuálnym správaním, čo sú dve odlišné veci a ďalej hovorí, že tie osoby väčšinou za to nemôžu. Pokiaľ človek svoju tendenciu cíti, ale ju nepraktizuje, to znamená, že žije čisto, nie je to hriešny stav. On sa hriešnym stáva až keď človek praktizuje tú tendenciu, hej? Aj keď, samozrejme, o tej tendencii hovoríme, že je vnútorne nezriadená, aj keď to by bolo treba vysvetliť, čo to znamená. Ale že k týmto ľuďom musíme pristupovať s úctou, v žiadnom prípade neporušovať ich ľudskú dôstojnosť. A naozaj verím, že je veľa homosexuálov aj v radoch veriacich, ktorí žijú čisto, ktorí jednoducho toto berú ako kríž, ako utrpenie, ktoré jednoducho si nevybrali, znášajú ho, ale nesú hrdinsky tento svoj životný údel. Ja som sám poznal takýchto ľudí, ktorí takto hrdinsky ten údel niesli a môžem povedať, že to boli kvalitní ľudia. Naozaj kvalitní, ktorí dokázali čestne ten život prežiť. Čiže vonkoncom nechceme celú skupinu ľudí, ktorí túto tendenciu cítia nejako kriminalizovať alebo nebudaj dehonestovať alebo robiť z nich nejakých vážnych... proste nejakých strašných hriešnikov. Naozaj ide o skutky a tendenciu, čo sú dve odlišné veci. Takže len toľko možno na také doplnenie.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ako má teda spoločnosť vnímať takýchto ľudí? Máme ich, ak ich máme vo svojom okolí, napríklad či už v práci alebo v rodine sa vyskytne. Máme ich prijímať alebo odmietať, pomáhať im alebo ako sa správať k takýmto ľuďom?“

Branislav Thurzo (kňaz): „Odpoveď je veľmi jednoduchá: nikdy nemôžem nikoho a priori odmietnuť. Čiže ja musím každého človeka prijať. Len teraz ide o to. Čiže rozdiel je prijať a druhé je... prijať človeka a prijať možno jeho správanie. Lebo to sú dve odlišné veci. Viete, toto je problém, toto Ježiš dokázal...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „A ak viem, že pácha hriech?“

Branislav Thurzo (kňaz): „Ja môžem nesúhlasiť s jeho hriechom, môžem ho upozorniť, môžem mu povedať. Keď som napríklad rodič, tak môžem naňho aj nejako vplývať, ale nikdy nemôžem človeka ako takého zavrhnúť. Ale to ešte neznamená, že mu musím vo všetkom vyhovieť a všetko povoliť. Čiže to je to veľmi dôležité rozlíšenie, ktoré Ježiš úžasnym spôsobom dokázal robiť, že povedal: toto je hriech, ale už to viac nerob. Ale osobu prijal. Čiže osobu vedel prijať, ale vedel zároveň povedať, toto je hriech, toto nesmieš robiť. A to je v podstate ten postoj, ktorý robí aj cirkev. Že keď dá napríklad Konferencia biskupov Slovenska nejaké vyjadrenie, tak sa vyjadruje k problému, vyjadruje sa

k správaniu, ale nikdy nie o konkrétnych ľuďoch, že sú to zlí ľudia a tak ďalej. A toto je dôležité si uvedomiť, že my naozaj, my tých ľudí chceme prijať, ale nemôžeme prijať spôsob ich správania. Tak ako... Ale toto platí pre všetkých ľudí, hej? To platí pre každého, ktorý...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): *„Ako sa majú napríklad rodičia správať, ak zistia, že ich dieťa...“*

Branislav Thurzo (kňaz): *„No, určite ho nemôžu odmietnuť, zavrhnúť a podobne, pretože by mu to ešte len sťažili. Ale toto je asi široká otázka, zrejme nemáme dost priestoru, aby sme ju celú rozdiskutovali, hej?“*

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): *„Ja myslím, že to by nebolo ťažké dať veľmi jednoduché zásady. Za prvé, tí rodičia musia získať čo najviac informácií o tom, čo je to za problém, kde sa vzal ten problém. Je niekoľko typov homosexuality. Podľa spôsobu vzniku tu môže dôjsť naozaj... to je zbytočné teraz menovať, ako toto nie je priestor na to, ale zistiť si čo najviac, vyhľadať odborníkov, rozprávať so svojím dieťaťom. Predovšetkým tu je priestor na modlitbu, nie že len priestor, to je prvá vec, čo by takíto rodičia mali robiť a aby sa obrátili na Boha a aby žiadali zásah pre to dieťa. A Boh predsa je schopný a počúva volajúcich rodičov, ktorí objavia takýto vážny problém, pretože toto je vážny problém. Ale predovšetkým my musíme jednať s touto otázkou pravdivo, ale s úctou a láskou voči tým ľuďom.“*

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): *„Pán Dilong.“*

Martin Dilong (právník): *„Ja by som ešte k tej predchádzajúcej vašej otázke, čo sa týka adopcie, doplnil jednu veľmi podstatnú vec. Pôsobil som v Slovinsku päť rokov ako diplomat a viem, že v minulosti, niekoľko rokov dozadu, bola v Slovinsku veľmi silná diskusia o zákone o registrovanom partnerstve a tento zákon, návrh zákona umožňoval aj adopciu detí. V Slovinsku bola k tomuto veľmi otvorená diskusia, až napokon prepukol jeden taký prípad, škandál, keď si dvaja muži chceli adoptovať maličké dievčatko. A vtedy už aj bulvárna tlač v Slovinsku povedala, že už to je príliš. A aj toto prispelo k tomu, že jednoducho tento zákon nakoniec v Slovinsku nebol schválený. Dovolím si tvrdiť, respektíve tak osobne povedať, keď si predstavím takú situáciu, že by sa mne a manželke niečo stalo, máme dvoch synov, určite by som chcel a tomu, myslím, rozumejú aj veľmi dobre diváci, ktorí nás vidia, aby o tie moje deti bolo postarané čo najlepšie. A takto by sme mali pozerieť na každé dieťa v tejto ľudskej spoločnosti. Aby sa mu jednoducho dostalo stabilnej rodiny, aby mu bol daný ten otcov prvok a matkin prvok, pretože pre naše deti by sme mali chcieť a vytvoriť im tie najlepšie podmienky.“*

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): *„Keď sme už boli v tom Slovinsku, tak skúsme sa možno pozrieť na to, vy ste už sám hovorili, pán Škripek, že až jedenásť krajín Európy rieši nejakým spôsobom registrované partnerstvá. Máme to vnímať, že je to nejaký trend vo svete? Že toľko krajín nejakým spôsobom rieši tieto registrované partnerstvá. Vieme, že aj naši susedia v Českej republike...“*

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): *„Aj v Rakúsku.“*

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): *„...majú vyriešenú túto otázku. Ako to vnímate vy?“*

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): *„No, jednoznačne musíme povedať, že deje sa to po Európe. Je tu jedenásť krajín, ktoré majú registrované partnerstvá. Je päť krajín, ktoré majú homosexuálne manželstvá, ktoré si ich priamo teda takto zadefinovali. Každopádne tu musí tomu predchádzať diskusia o tom, kto definuje manželstvo a toto už je veľmi presná a veľmi vážna otázka, je to jadro celej veci. Takže keď sa pýtate, že či je to trend, no jednoznačne musíme povedať, že Európou to kráča, Amerikou to tiež kráča, takže naozaj musíme sa pozrieť na to aj očami politickými, aj spoločenskými, aj duchovnými. Takže ťažko odpovedať, čo to je za jav, ale zasa na druhej strane vymaňme sa z toho, aby sme sa pozerali na to, že to je nejaká móda alebo úžasná najväčšia vec, ktorú treba riešiť. A prepáčte, z celej... zo všetkých krajín sveta, ktorých je stoštyridsaťosem, deväť krajín prijalo na celom svete homosexuálne manželstvá. Austrálsky senát to opakovane dvakrát odmietol. A tu máme množstvo krajín, ktoré to odmietli na svete.“*

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): *„A nemáte pocit, že napríklad aj na Slovensko prichádza ten tlak práve z Európy? Lebo napríklad vieme, že aj európski socialisti, ktorých súčasťou je aj strana SMER – sociálna demokracia nejakým spôsobom reprezentujú túto komunitu a žiadajú, aby aj Slovensko vyriešilo ich práva.“*

Martin Dilong (právník): *„Pani redaktorka, veľmi presne ste to pomenovali. Jednoducho sú tu tlaky rôznych záujmových skupín, aj politických síl, ktorým však ide často o presadenie svojej ideologickej agendy a nie o riešenie dôležitých problémov obyvateľov Slovenska, dovoľm si tvrdiť obyvateľov*

Európy, čo je v prvom prípade nezamestnanosť, nízka životná úroveň, vytváranie dobrých podmienok pre život. Európa sa nachádza v kríze. Táto kríza je nielen ekonomická a finančná, ale aj kríza morálna. Už Tomáš Baťa v dvadsiatych rokoch, keď prepukla hospodárska kríza, povedal, že hospodárska kríza má iné meno, ktorému sa hovorí mravná bieda. Som silne presvedčený, že ak sa na Slovensku a v Európe nespamätáme, tejto civilizácii hrozí zánik. Ako hovorím to ako fakt. Ak sa spamätáme a budeme podporovať rodinu, manželstvo, hodnoty, národ, vlasť, sociálnu spravodlivosť a riešiť skutočné problémy ľudí, môžeme zažiť obdobie novej prosperity a novej nádeje. O tom veľmi jasne hovorí napríklad aj Benedikt, svätý otec, vo svojej knihe pre Európu, kde hovorí, že Európa stojí na križovatke. Má dve možnosti. Ak bude kráčať cestou osvedčených hodnôt, preberie sa z tejto krízy a zažije nový život, novú nádej a bude ľuďom dobre. Ak nie, jednoducho budeme stagnovať. Stagnovať, až skončíme ako civilizácia. Ako treba to takto jasne povedať, lebo tak je to a netreba zakrývať, zakrývať pravdu ľuďom.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ja myslím, že áno. Skúsme sa takto trošku pozrieť na budúce roky. Pozrite, no skúšame, ja som to dneska v parlamente navrhol: priatelia, počkajme si na tento experiment (zvyšok vety nie je rozumieť pre kašeľ niekoho iného). To trvá púhych 18-20, možno maximálne 25 rokov. Prvé krajiny boli škandinávské krajiny, Dánsko, Švédsko, ktoré zavádzajú tieto partnerstvá, manželstvá. Tak jednoducho počkajme si, počkajme si, aké budú mať výsledky. Všetkým ukážme teda, aké budú vychovávať deti, čo sa s tým všetkým stane, aké to bude v masovom merítku, potrebujeme štatistiky vidieť, no tak však teda uvidíme, čo nám to prinesie. Ved' nemusíme tu hneď sa vrhnúť na takúto módu novú, ale no...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Vy ste už spomínali nejaké čísla pred reláciou v Českej republike.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „No, v Českej republike sú registrované partnerstvá zavedené od roku 2006. Odtedy po dnes, zhruba, hovorím o niekoľkých teda týždňoch a mesiacoch, sa vzalo 1 300 párov a každý rok to klesalo. Tak mne sa nezdá, že to je nejaký masový záujem o registrované partnerstvá.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Thurzo, nemáte pocit, že byť homosexuálom je dnes medzi mladými skôr „in“ ako skôr nejaký taký pocit, pretože vidíme to aj v televízii, aj v šoubiznisie, aj v médiách, jednoducho je to propagované. Ako to vy vidíte medzi mladými?“

Branislav Thurzo (kňaz): „Ak dovoľíte, ja by som spojil vašu otázku s tým, čo hovoril pán Škripek pred chvíľkou, že niekto by mal povedať, že keď je toho tak málo, napríklad v tej Českej republike, 1 300, prečo potom cirkev tak veľa o tom rozpráva. A veľmi pekne to súvisí s tou vašou otázkou, že prečo my o tom tak veľa rozprávame, keď sa hovorí, že tých homosexuálov, že tá komunita je malá a že tých homosexuálnych partnerstiev je tak málo. Prečo cirkev to donekonečna tak opakuje? To totižto je hlavne o tom... že to nie je o tom počte, ale to je o poslanstve, ktoré sa neustále vysiela do tej spoločnosti a to je odpoveď na vašu otázku, pani redaktorka. Jednoducho do dnešnej spoločnosti sa neustále vysielaajú poslanstvá typu: monogamia je trápna, vernosť je smiešna, zážitok je „in“. Zážitok. A teraz, keď už všetky zážitky sme vyskúšali, tak vyskúšajme aj tento. Takže to je o tom poslanstve, ktorým je neustále tá naša spoločnosť masírovaná, a preto mladí ľudia skúšajú, hej? A to je presne o tom, že v podstate my nebojujeme o tých pár prípadov, my bojujeme proti tomu poslanstvu a keďže cirkev je ten, ktorá bola vždy... teda je tá, ktorá vždy nosila poslanstvo do sveta, tak musí teraz svojím jasným poslanstvom pôsobiť proti tomuto zlému poslanstvu, ktoré je poslanstvom kultúry smrti.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Homosexualita bola braná do roku 1992 ako choroba podľa Svetovej zdravotníckej organizácie...“

Branislav Thurzo (kňaz): „73. 73.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „73? Tak je to choroba? Nie je to choroba? Keď Svetová zdravotnícka organizácia ju zo svojho zoznamu chorôb vyškrtla?“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ja by som sa chytil toho, že ten dátum ste ani veľmi nepomýlili. Ja mám totiž dva dátumy tiež uvádzané v literatúre. A mám ich aj tu.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ja som našla že '92.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ja viem... takto. 1973 je správny dátum, vtedy to bolo vyškrtnuté z medzinárodného zoznamu chorôb. Ale tiež som sa stretol s dátumom 1993. Pravdepodobne je to jeden český zdroj a či tam sa pomýlili, tak to neviem povedať, či tam sa pomýlili.“

Branislav Thurzo (kňaz): „No, tých 1973 vtedy APA – Americká psychiatrická asociácia sa postarala o to, aby to bolo vyškrtnuté z medzinárodnej klasifikácie chorôb, hej?“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Áno... (nezrozumiteľné)“

Branislav Thurzo (kňaz): „Takže je to 40 rokov na budúci rok.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Áno.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „A prečo. Je to tá choroba alebo nie? Ako to máme brať?“

Branislav Thurzo (kňaz): „To je otázka teraz na mňa?“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Na všetkých.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Áno, ja mám tiež k tomu niečo. Nech sa páči.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Pani redaktorka, ja by som povedal takto. Toto slovo choroba, o ňom, o tom sa hovorí veľa. Či je to choroba alebo nie je to choroba, je to veľmi iritujúce. Je to veľmi iritujúce pre tú druhú stranu, takže možno vyhnime sa tomuto termínu, keď to niekoho veľmi irituje, ale my totižto môžeme povedať, že, a to je tá cirkevná terminológia, ktorá je možno trochu taká ťažkopádna, ale je veľmi výstižná a je nemenná, že je to vo svojej podstate nezriadené. To znamená, že je to niečo proti prirodzenosti ľudskej. A... lebo slovo choroba v podstate je nejaká ľudská konvencia, nazvime to chorobou, je to choroba, nie je to choroba, viete, na tom sa my môžeme dohodnúť. Ale keď raz povieme, že je to proti prirodzenosti, tam niet sa čo dohadovať. Lebo prirodzenosť je daná, nemenná, naveky. A keď je niečo proti prirodzenosti, bude, či sa k tomu niekto vyjadrí alebo nevyjadrí, bude to vždy proti prirodzenosti.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Páni, pán Dilong.“

Martin Dilong (právnik): „Ja by, ja by som si ešte dovolil zareagovať na tú otázku mladých ľudí, či pre nich je homosexualita niečo moderné. Ja ako vnímam mladých ľudí, s mnohými sa stretám, mladí ľudia potrebujú smer svojho života najsť. Nádej, určitý rozvoj, mnohí si chcú založiť rodinu. A tu je veľmi dôležité, aby boli správne formovaní a je to tak, ako v tom príbehu, kde Alenka v riši divov prichádza na križovatku a pýta sa kocúra, že povedz mi, ktorou cestou mám ísť. Je tam niekoľko ciest a kocúr jej hovorí: Alenka, povedz mi, kde chceš prísť. Čiže aký je smer? Kde sa chceš dostať? Čo chceš dosiahnuť v svojom živote? Ona povedala: je mi to úplne jedno. A kocúr jej hovorí: tak je úplne jedno, ktorú z týchto dvadsiatich ciest si vyberieš. Čiže čo dnes mnohým mladým ľuďom chýba, sú dobré vzory. Dobré vzory mužov, žien, ľudí, jednoducho, ktorí by boli pre nich inšpiráciou. A pokiaľ, pokiaľ ide o túto problematiku, ľudia dnes potrebujú hlavne pomoc. A politici ako takí, keď hovorím o zákone, by mali riešiť problémy všetkých ľudí. A nemali by sa dať dotlačiť do toho, aby presadzovali záujmy úzkej skupiny ľudí.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ja by som sa vrátil ešte k vašej otázke o chorobe, ale predsa len podotknem ešte k pánovi Thurzovi. Ten vzor, to je systematicky naozaj napádané, ja som to hovoril, napádaný ten pohľad na taký biblický model manželstva, na vernosť, na cudnosť, hovoril som o tej sexualizácii spoločnosti. Ja si spomínam na jeden film pred mnoho rokov. Je to populárny americký film, ktorý bol hraný v našich kinách aj televíziách, zabudol som názov. Išlo tam o nejaké vesmírne lety a nejaká vážna rozhodujúca otázka sa riešila na úrovni amerického prezidenta a jeho tímu. Ja som bol prekvapený, že v tom tíme bol zobrazený aj kňaz, katolícky kňaz, by som predpokladal, lebo mal teda kolárik, mohol to byť aj anglikánsky, mohol to byť episkopálny, každopádne ten symbol kňazstva tam bol veľmi jasne viditeľný. Čiže každému bolo jasné, že toto je kňaz. A veľmi dobre sa vyjadroval k tej nastolenej otázke a sa mi to až tak páčilo, čo hovoril. No ale v tom tíme poradcov bola aj taká, taká príjemná mladá dáma, vysoké postavenie, no a potom tam ukázali takú aférku, proste sa spolu vyspali. A strašne romanticky to bolo podané a ja si hovorím, že to je parádička toto. On bol sám, ona mala dokonca rodinu, neviem, či to trochu nemozem, každopádne sa spolu vyspali a potom znovu bola scéna o tom, ako riešili tie politické otázky a on sa k tomu vyjadroval ako teológ. Čiže, tým sme chceli povedať posolstvo: no a normálka. Ved', ved' a čo? Ved' je to normálne. Takže toto bola moja poznámka k tomu, že naozaj to posolstvo je nám to tlačené, že cudnosť, vernosť, to sú už otázky, ktoré sú takmer zbytočné. Ja sa vrátim k vašej otázke. Okolo choroby alebo ťažkosti, ja som aj dnes v parlamente hovoril, priatelia, my musíme byť zodpovedne čestní a musíme hovoriť o tom, že niektoré sexuálne prejavy sú normálne a bežné a iné sú od toho normálu a bežnosti odchýlené v tom zmysle, že jednoducho sa prejavujú inak. Títo ľudia nám to tak deklarujú, tak to hovoria, odborníci tak skúmajú a majú tu niekoľko odpovedí. Ja si ich dovoľm zacitovať z jednej knihy, kde sa k tomu vyjadruje psychológ. Na začiatok by som povedal dôležitú vec.

Čokoľvek sa v spoločnosti deje, aj v histórii aj jednoducho momentálne, to, čo prežívame teraz, vždy prinesie ovocie. Čo sejeme, to budeme žať. Vyjadrenia psychológa k tomu, či ide o nejakú chorobu alebo je to aký prejav. Tak za prvé, môžem povedať, že je to aj prijatý zvyk, takéto niečo sa dá aj naučiť konať, môže však byť to, že tu nastalo v histórii a vývoji toho človeka narušenie hormonálnej rovnováhy. Tá sa naruší, teda tá rovnováha vplyvom rôznych, teda rôznymi vplyvmi. Jedna dôležitá vec, ktorú zdôrazňuje psychológ, je, za prvé, je tu učenie. Nie niečo, čo vyučujeme v školách, ale vplyv, ktorý sa podáva spoločnosti. čiže taký všeobecný názor, uvediem teraz veľmi neprijemný príklad, práve mi to hovoril kolega, že na jednej škole našli na toaletách, je to doslova čerstvé tri dni, na toaletách dvoch chlapcov 14-ročných, ako konali takýto homosexuálny pohlavný akt. Samozrejme, z toho bolo zdesenie, pohoršenie, pri vyšetrovaní, vypytovaní sa, skúmaní tohoto činu im kládli otázky, či ide o nejaký pocit, tendenciu a oni jednoducho povedali, že to skúšajú. A dokonca, že jeden druhému za to zaplatil. Tak, priatelia, viete, o čo tu ide, o experimentovanie. Mladí ľudia teraz o tom počúvajú, tak jednoducho, veď to je taká nevídaná vec, no tak to skúsime. A toto je ten vplyv učenia toho, čo je podávané spoločnosti. Druhá dôležitá vec je niečo ako tlak skupiny. Tlak skupiny je, že keď nejaká skupina začne tvrdiť, že niečo je dobré, správne a fajn, tak potom niekedy ľudia, aj keď cítia, že majú proti tomu niečo, tak sa tomu poddajú. Potom tu však môže byť ešte niečo ďalšie, napríklad neusporiadaný rodinný život...“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „To už spomínal pán Thurzo.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Áno, a ďalšia vec je absencia pohlavného vzoru, to ste tiež spomínali, prvý raz sa pohlavná identita dieťaťa upevňuje niekedy okolo druhého-tretieho roku, kedy si chlapec doslova v sebe takým vnútorným posolstvom povie: ja nechcem byť žena a odpútava sa od matky a zameriava sa na otca. Vtedy ho objaví a chce sa s ním viacej hrať, lenže ak ho tam nenájde, pretože pre rôzne spôsoby, buď pre nezodpovednosť mužov, alebo pre neschopnosť tých ľudí mať pekný vzťah, alebo pre pracovnú zaneprázdnenosť on tam nie je. Druhýkrát sa v období 12 až 14 rokov upevňuje jeho vzor a znovu, ak sa zameria na muža a nie je tam, tak vtedy ten vzor mu tam chýba. Ďalší dôvod je neuspokojená túžba po láske. Jednoducho tam nastane chybný vzor pohlavného správania.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Pán Škripek, ja dovoľm si vás prerušiť, lebo prichádzajú mi tu SMS správy a otázky od našich divákov...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Nech sa páči. Tých dôvodov je ešte niekoľko teda, ale...“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „...tak aby sme sa im venovali. Tak divák Vlado nám píše: tak nesúhlasím s registrovanými partnerstvami, načo nám sú registrované partnerstvá. Muž s mužom nemôže splodiť dieťa, je to proti božiemu zákonu, o tom sme tu už hovorili, pán Thurzo. Slováci, kresťania, zobuďte sa! To naozaj nemajú v parlamente páni poslanci nič dôležitejšie riešiť? Veď homosexualita je v božích očiach vec ohavná. Pán Škripek, držte sa, bojujete zatiaľ veľmi statočne. Poslucháčka Klára z Bratislavy. Tak to bol odkaz pre vás, pán poslanec.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ďakujem.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Požehnaný večer. Pán divák Ján sa pýta vás, pán Thurzo: duchovný otc, prosím vás o vysvetlenie listu venovaného rodinám od Jána Pavla II., ktorý ma zaujal v roku rodiny. Nevie, o čom hovorí tento divák, ale...“

Branislav Thurzo (kňaz): „No, ten list, myslí sa asi list Gratissimam sane...“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Je tu iba že list venovaný rodinám.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Áno, áno, list rodinám, ktorý vyšiel v roku 1995, myslím. No, neviem presne, o čo sa, o čo ide divákovi, čo sa pýta, lebo ten list je dosť široký. Tam svätý otec v podstate z antropologického, teologického, biblického hľadiska rozoberá rodinu. Ale to by mohla byť celá diskusia o tom. Nevie presne, na čo sa pýta.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Dobre. Ak ten divák bude chcieť, nech nám ešte napíše.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Ten list sa dá zohnať, on je dokonca aj po slovensky, takže, ale môžeme povedať, že svätý otec tam dáva veľmi krásny výklad, výklad rodiny, kde vlastne vychádza z trojičného modelu, to znamená láska medzi otcom, synom, duchom svätým. To je myslím v bode 6. A potom z tohto vlastne vychádza k takému dynamickému modelu rodiny, že tak, ako je láska v najsvätejšej trojici, musí byť v podstate láska, ktorá je životodarným princípom aj medzi mužom a ženou. Čiže ten list je veľmi pekný, len je veľmi široký, neviem presne, no...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Dobre. Tak sa dohodneme, že, pán divák Ján, ak budete chcieť viac, tak sa nám ozvite počas relácie a pán Thurzo nám to vysvetlí po relácii. Dobre. Pán Dilong, pán Škripek, prosím vás, ako chápu ostatné politické strany registrované partnerstvá, to zaujímalo aj mňa. Vďaka, diváčka Mária. Pán Škripek, aké názory prevládajú v parlamente? Môžeme očakávať, že bude zákon schválený alebo nebude schválený? Akú podporu má?“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Tak ja som zvedavý na hlasovanie. Každopádne kolegovia z SaS sú obhájci toho, čo predložili, nazývajú nás tmármi a všelijakými proste zadubenými ľuďmi alebo ja neviem proste... Inkvizítor som dostal dneska označenie ešte za... totiž, bol navrhnutý zákon o sterilizáciách, to je ďalšia vážna vec, ktorú si spoločnosť možno málo všíma. Ale už sme dostali rôzne hanblivé výroky, vraciam spoločnosť štyri desaťročia dozadu alebo aj niekoľko storočí, mi povedal pán Sulík, že sa potrebujem niekam premiestniť v čase alebo pán Poliačik sa na mňa pozeral dneska, lebo on bol spravodajca, predkladateľ, tak hovorí, že pán predkladateľ zákona, že ja sa pozerám na nejaký časopriestor tuná, že vy ste niekde úplne inde, pán Škripek. Takže asi taký výsmech. Zo strany kolegov z KDH zaznieva silné a rezolútne nie. A zo strany MOST sa neozval vôbec nikto, zo strany SDKÚ sa neozval vôbec nikto a zo strany SMER sa ozvali myslím dvaja poslanci, ktorí mali negatívny postoj.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ale...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ale netušíme...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „...diskutuje sa o tom, že v SMER-e prevláda aj názor „za“. Tak...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ja som ešte nepočul od smerákov nič také.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Dilong, KDH je vyslovene proti.“

Martin Dilong (právnik): „Ja by som povedal, že KDH je za tradičnú rodinu a za to sme už od svojej existencie od roku 1990. Nikdy sme toto nemenili, pretože rodinu považujeme naozaj za pilier rozvoja Slovenska v súčasnosti, aj do budúcnosti. Pokiaľ ide k iným politickým stranám, ja myslím, že za všetko hovoria skutky. Naozaj, na Slovensku nastupuje ľavicový liberalizmus, netreba byť naivný, musíme si otvoriť oči. Strana SaS predkladala návrh, predkladá návrh o registrovanom partnerstve na jednej strane, na druhej strane, vládny SMER schválil výbor pre homosexuálov, hej? Čo bude tento výbor robiť? Celosvetovo je známa agenda...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „K tomu sa o chvíľočku dostaneme. Ešte...“

Martin Dilong (právnik): „Čiže, to je vlastne možno aj odpoveď na vašu otázku, že jednoducho je tu dosť veľké nebezpečie zo strany týchto dvoch strán.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ešte by som sa pozrela na jeden zaujímavý mail, ktorý sme dostali, skôr adresovaný asi vám, pán Thurzo. Pekný večer, som katolík a som homosexuál, Boh ma takého stvoril. Nikomu neberiem nič, iba žiadam právo na rovnaké zaobchádzanie. Registrované partnerstvo je jedným z nich. Nesúhlasím s názorom, že homosexuálom sa človek stáva, on sa ním predsa rodí. Ja pochádzam z úplnej a kvalitatívnej nadpriemernej rodiny. Som horším človekom? Horším katolíkom? Nemám rovnaké práva? Chcem žiť s priateľom v spoločnej domácnosti a podľa vás žijem v hriechu? Ježiš to takto určite nepovedal, veď takého ma stvoril Boh. Ako mám teda žiť? Môžem chodiť na spoveď a na prijímanie? Divák Patrik. Tak to je asi zaujímavý mail, pán Thurzo. Čo na to hovoríte?“

Branislav Thurzo (kňaz): „Zaujímavý, veľmi zaujímavý. Je tam, je tam viacero vecí, ktoré sú spojené... Takto. Už sme povedali, že týchto ľudí treba prijímať s úctou a vylúčiť akýkoľvek náznak diskriminácie voči nim na základe homosexuálnej tendencie, ktorú pociťujú. Čiže nikto nehovorí, že a priori pán divák Patrik je zlý človek. Na druhej strane musíme povedať, že ak bude žiť s partnerom, koná hriechne, čiže koná tak, že považujeme to za hriech a za vážny hriech, čiže to sme hovorili, že tie skutky sú vnútorne nezriadené. Ja by som sa len dotkol toho, že pán Ježiš by takto nekonal. Viete, nie všetko musel povedať pán Ježiš. Pretože niečo nechal aj iným, aby to povedali a my to máme v písme svätom. Ja by som len zacitoval. Nepôjdem do starého zákona, lebo by sme mohli povedať, že starý zákon je pred pánom Ježišom. Nový zákon hovorí, teda evanjelia, štyri evanjeliá a potom sú listy, napríklad listy svätého Pavla. List Rimanom: muži zanechali prirodzený styk so ženami, zahoreli žiadostivosťou, jeden proti... jeden k druhému. Muži s mužmi páchali nehanebnosť, tak si sami na sebe odniesli zaslúženú odplatu za svojej poblúdenie. Prvý list Korintňanom, šiesta kapitola: Nemýľte sa. Ani smilníci, ani modloslužobníci, ani cudzoložníci, ani chlipníci, ani súložníci mužov a tak ďalej, nebudú dedičmi božieho kráľovstva. Prvý list Timotejovi: pre zvrhlých svetákov a tak ďalej, matkovrahov, pre

vrahov vôbec, pre smilníkov, súložníkov mužov podľa evanjelia, počkajte... a pre čokoľvek iné, čo sa prieči zdravému učeniu. Čiže my máme v písme svätom minimálne štyri, v Novom zákone, minimálne štyri vyjadrenia veľmi explicitne o skutkoch homosexuálnych. Čiže cirkev, keby toto dovolila, tak cirkev si podpíli jeden základný pilier, na ktorom stojí božie slovo. Čiže, bohužiaľ, my nemôžeme tvrdiť iné, ako tvrdí božie slovo. Je to hriech. Je to vnútorne nezriadený skutok.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Áno, ale títo ľudia zároveň tvrdia, že aj v cirkvi sú homosexuáli, tak ako to teda je? Lebo...“

Branislav Thurzo (kňaz): „No, pán Patrik je tiež členom katolíckej cirkvi.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Áno, ale ja narážam skôr na kňazov. Vieme, že boli aj kňazi, aj rehoľníci, ktorí boli vysvätení alebo zložili sľuby a sú homosexuáli. Pápež Benedikt o tom aj otvorene hovoril po škandáloch, ktoré sa vo svete vyskytli, hlavne čo sa týkalo pedofílie, pretože 90% týchto škandálov bolo spojených s homosexualitou. Tak ako to je? Môžu byť, nemôžu byť vysvätení títo ľudia za kňazov?“

Branislav Thurzo (kňaz): „Nemôžu byť. Nemôžu byť. Od roku 2005 je daná jasná inštrukcia kongregácie pre katolícku výchovu, ktorá sa odvoláva na kongregácie pre náuku viery, to znamená, mohli by sme povedať, taký pilier rímskej kúrie. Čo sa týka týchto vieroučných a mravných otázok a tam je jasne povedané, že osoby, ktoré praktizujú homosexualitu, prejavujú hlboko zakorenené homosexuálne sklony alebo podporujú homosexuálnu kultúru nesmú byť pripustený do seminára alebo vysvätené. Tieto osoby sa považujú za nie súce pre kňazstvo. Čiže my sa nevyja... teda cirkev sa nevyjadruje, že tieto osoby sú zlé, ale jednoducho sa vyjadruje, tieto osoby nie sú súce pre kňazstvo. Toto bolo publikované v jednom dokumente z roku 2005. Jednoznačne, hej? To znamená, ak predtým nejaký muž bol vysvätený za kňaza s homosexuálnou tendenciou, možno nebolo takéto to jasne, jasne pomenované, ale to je jasné, že to platilo aj predtým, hej?“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ale prečo to tak striktno pozastavila cirkev až...“

Branislav Thurzo (kňaz): „Ani nie, že pozastavila. Cirkev len jasne povedala to, čo dávno platilo v podstate. Len jasne sa to explicitne sa to vyjadrilo. Aby nebolo pochybností. Čiže po roku 2005, kto by sa snažil byť vysvätený za kňaza a má v sebe hlboko zakorenenú homosexuálnu tendenciu, tak nemôže byť. Lebo jedna vec je, že niekto túži, ale druhá vec je, že či je súci na to vysvätenie. Takže tie osoby nie sú súce. Sú za také považované samotnou cirkvou.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Diváci nám tu ďakujú, že hovoríme pravdu a máme zdravý rozum, ktorého je na konci vekov menej a menej. Tak ďakujeme. Počul som, prosím, na istej prednáške, že homosexualita nie je choroba, ale zlo. Povedal to vraj nejaký exorcista, ktorý liečil homosexuála, vyhnal zlého ducha z tohto človeka. Ja by som si dovolila prejsť na tému výboru, ktorý už pán Dilong tu spomínal, pretože, ako vieme, SaS prišlo so zákonom, ale aj na vláde sme mali schválený nový výbor, ktorého názov je taký dlhý, že si ho ani nepamätám, ale ide o Výbor pre gejov, lesbičky, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb, ktorý je zriadený pri Rade vlády Slovenskej republiky. Šéfovať mu má minister spravodlivosti, pán Borec. Ja len zopakujem divákom, že dostali pozvanie aj na ministerstve spravodlivosti, ale odmietli ho. Pán Dilong, čo má mať na starosti tento výbor?“

Martin Dilong (právník): „Pani redaktorka, veľmi pekne ďakujem, že ste túto tému otvorili. Tento výbor je príkladom, naozaj učebnicovým príkladom inštitúcie, ktorú Slovensko nepotrebuje. Poviem to veľmi konkrétne. Rada vlády pre ľudské práva, pod ktorú patrí tento výbor, má už osem iných výborov. Jeden z týchto výborov je výbor pre odstránenie rasovej diskriminácie a iných foriem intolerancie. Čiže aj pod tento výbor patrila donedávna táto problematika. Takisto existuje pracovná skupina vlády pre neheterosexuálne osoby. Čiže druhá inštitúcia. A vytvára sa tretia inštitúcia. No čo je cieľom tohto výboru?“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Minister zahraničných vecí, pán Lajčák, ktorý to aj predkladal na vláde, povedal, že Slovensko tým naplňa dohovory a nejaké medzinárodné sľuby.“

Martin Dilong (právník): „Je mi veľmi ľúto povedať, ale musím to povedať veľmi otvorene, že pán Lajčák sa veľmi mylí, naozaj neexistuje ani jeden medzinárodný dohovor, ktorý by nás zaväzoval k tomu, aby na Slovensku bol vytvorený takýto výbor.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Sú odporúčania.“

Branislav Thurzo (kňaz): „To sú odporúčania iba všetky...“

Martin Dilong (právník): „Ale to nie je právo. To nie je právo. To nie je medzinárodné právo.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Jasné. Odporúčania.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Všetko odporúčania.“

Martin Dilong (právnik): „A to sú rôzne odporúčania alebo veci, ktoré sú často presadené cez socialistickú stranu úzkymi skupinami...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „(nezrozumiteľné) Áno.“

Martin Dilong (právnik): „...ktorí nechcú riešiť problémy všetkých ľudí, ale vytvárajú takéto ideologické...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Tlaky, hej.“

Martin Dilong (právnik): „...tlaky a pseudoproblémy.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ako to možno vnímate...“

Martin Dilong (právnik): „Pokiaľ ide o, celosvetovo je známe, komunikujem s priateľmi v Európe, čo vlastne bude takýto výbor presadzovať. Po prvé, registrované partnerstvá, po druhé, bude sa snažiť kriminalizovať osoby...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Presne tak.“

Martin Dilong (právnik): „...ktoré hovoria proti homosexualite. Známy je napríklad príklad, ako v Španielsku zažalovali tieto skupiny katolíckeho biskupa, ktorý sa opovážil na kázni negatívne hovoriť v duchu biblie o homosexualite. Našťastie španielsky sudca ho oslobodil, pretože povedal, že biskup má právo, takisto každý človek má právo na slobodu vyjadrovania a právo na náboženskú slobodu. Po tretie, budú sa snažiť o to, aby homosexuálom bola umožnená adopcia detí. To som už vysvetlil, čo to vlastne znamená, že je to proti záujmom dieťaťa. Po štvrté, budú sa snažiť o zmenu školských osôb.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Osnov.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Osnov.“

Martin Dilong (právnik): „Osnov. To znamená, aby deťom bolo nejak tak zámerne vysvetľované, aby boli dezorientovaní. To, čo sme tu mali o tých mladých ľuďoch, hej? Že je úplne jedno, či je to otec, mama alebo nejaký homosexuál, lesbička. Nie, to nie je jedno, to je veľmi podstatné, aký smer svojho života, aké hodnoty si deti osvoja, ako a na čom založia svoj život a kde sa v živote dostanú.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Presne.“

Martin Dilong (právnik): „Hej. A potom sa budú snažiť diskriminovať ostatných občanov na báze takej, že povedia: vy obmedzujete naše práva, akože domnelé práva. Takéto prípady sú známe v Anglicku. V Anglicku, kde majú takúto antidiskriminačnú legislatívu, ktorá sa vzťahuje aj na súkromný sektor, došlo k zatvoreniu desiatich katolíckych agentúr z jedenástich, ktoré mnohé pôsobili viac ako dvesto rokov a ktoré zabezpečovali to, aby sa deti, častokrát sirotky dostali do poriadnych rodín, do... k manželom, pretože odmietli tieto agentúry, hoci ich bola výrazná menšina, adoptovať deti pre homosexuálov.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Dilong...“

Martin Dilong (právnik): „Čiže je tu pomerne jasné, čo tento výbor bude robiť.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ale keďže iba poradný orgán, to znamená, že nie je to orgán, ktorý môže prijímať legislatívu, môžeme sa podľa vás obávať, že vzniknú na papieri nejaké zákony, o ktorých ste práve hovorili a budú sa presadzovať, či už na vláde alebo v parlamente?“

Martin Dilong (právnik): „Som presvedčený, ak si už vláda vytvára nejaký poradný orgán, nevytvára si ho len tak. Jednoducho sú to poradcovia vlády v tejto problematike. Takisto, ak si vláda vytvorí nejaký... Žiaľ, mrzí ma to, že nevytvorila nejaký výbor pre ekonomiku, pre nezamestnanosť, hej? Ako som už uviedol tie skupiny ľudí, ktoré sú naozaj diskriminované: mladé rodiny, ľudia po veku päťdesiatom, päťdesiatom roku života, alebo mladí absolventi, ktorí si hľadajú zamestnanie. Vláda by mala vytvoriť takúto inštitúciu, ktorá rieši tieto problémy, hej? A tu vláda vytvára naozaj nepotrebnú inštitúciu.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Škripek, vládna strana SMER-SD má vo svojom vlastnom vládnom programe to, že bude presadzovať zákon o rodine, ktorá je zložená vlastne z tradičnej dvojice, partnerstva muža a ženy. Ako vy beriete ako politik to, že niečo majú vo vládnom programe, ale pristúpili k takémuto kroku.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Viete, ja neviem, čo toto je za ryba-rak alebo žabo-myš, alebo čo toto vlastne je, že tak ako to povedal pán Dilong, ako jedna vec sú slová, druhá sú skutky.“

Martin Dilong (právnik): „Presne tak.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ako skutky čitateľne hovoria o zámeroch. Ako veď len hovoriť pekné slová... Ja myslím, že to naozaj je treba pozorovať skutky. Každopádne by som rád zdôraznil, že tu je potrebná spoločenská diskusia na túto tému preto, aby sa ani títo ľudia na Slovensku necítili

nejakým spôsobom urážaní, zaznávaní, dehonestovaní, zhadzovaní, ale široká verejnosť tu potrebuje lepšiu diskusiu na túto tému, lepšie porozumieť. Ale diskusiou neznamená ani ich demagógia na jednej strane, napríklad aj tento pán Patrik, ak je to pravdivá postava, pretože ja by som tomu aj, na jednej strane teda uznajme, že je skutočný, hovorí pravdu, na druhej strane, ja vám poľahky poviem, že táto skupina vie urobiť aj takéto fiktívne postavy, on to tam pekne nalinkoval, toto je dosť dobre postavený príklad, čiže on adresoval vec do cirkvi, adresoval ju do legislatívy. Čiže ja by som to poľahky prečítal, že je to fiktívne, ale ak je skutočný, v tom prípade ho budem brať ako skutočného. Ale my tu potrebujeme vedieť dobre diskutovať, lenže zároveň ja neviem, či tým SMER niečo celým sleduje, hej?“ (zvyšok povedaného je nezrozumiteľný)

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „No, šéfovať tomuto výboru bude minister spravodlivosti, ako som už spomínala a keďže ich tu nemáme, tak ja si dovoľím aspoň citovať ministra Tomáša Borca. On sám tvrdí, že je zástancom uplatňovania zákona o rodine, podľa ktorého je manželstvo jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Z týchto princípov vychádza teda podľa neho aj vládny program. Ministerstvo spravodlivosti je pripravené na hľadanie riešení ako zjednodušiť život ľuďom, ktorí spolu žijú aj v inom ako manželskom zväzku, a to bez ohľadu na ich sexuálnu orientáciu, pomáhať. To znamená, že ako máme brať to, že na čele tohto výboru bude stáť človek, ktorý vyslovene tvrdí, že nesúhlasí a korešponduje s tým, čo je vo vládnom programe?“

Martin Dilong (právník): „Pani redaktorka, myslím, že ste to veľmi jasne povedali hneď na začiatku tejto relácie, keď ste povedali, že ste pozvali aj zástupcu spravodlivosti a v tomto prípade by som čakal, že jednoducho toto pozvanie prijme minister a príde tu vysvetliť ľuďom, lebo mne naozaj chýba, chýba diskusia zo strany predstaviteľov vládnej moci, ktorí, dá sa povedať, kabinetným spôsobom za zatvorenými dverami prijímajú takéto návrhy, ľudia sa k tomu reálne nemajú možnosť reálne vyjadriť, nemajú možnosť reálne diskutovať, odmietajú prísť do televízie a diskutovať na túto tému, hej, a jednoducho tu vidím takú určitú rozpoltenosť. A mne sa veľmi páči, ako príbeh Tomáša Morea, ktorý bol známy ako veľmi úspešný kancelár, britský, aj keď skončil tak, že ho nakoniec kráľ dal sťať, ale on hovorí, že človek by nikdy nemal konať proti svojmu svedomiu. A tu si dovoľím tvrdiť, že jednoducho jedna vec je, čo pán minister hovorí a druhá vec, čo robí vláda. A on je súčasťou vlády, hej. A jednoducho tu sa nedá správať, mne to niekedy tak pripadá, ako Pontský Pilát, použijem obraz biblie, ktorý hovoril, že nechám Ježiša zbičovať a potom ho prepustím. Nakoniec ho dal aj ukrižovať.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Ja pokiaľ...“

Martin Dilong (právník): „Čiže zlu ako takému alebo nespravodlivosti sa nedá postupne ustupovať, lebo pokiaľ postupne ustupujete, tak nakoniec vás to pohltí.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pokiaľ viem, tak ešte v júni mal samotný premiér Robert Fico odpoveď na otázku, či sa bude táto vláda venovať homosexuálnym partnerstvám, že táto vláda na to nemá čas. Nakoniec v septembri vznikol tento výbor. Pán Thurzo, katolícka cirkev ako vníma, že Robert Fico, ktorý sa vždy nejakým spôsobom snaží byť na strane katolíckej cirkvi, na druhej strane založí na svojom úrade takýto výbor.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Pani redaktorka, ja neviem odpovedať na vašu otázku, lebo jej nerozumiem.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „No, či vám prekáža alebo neprekáža, že takýto výbor na úrade vlády vznikol.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Ja neviem, či pán Fico sa snaží byť na strane katolíckej cirkvi.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Tak vieme, že pán premiér nejakým spôsobom vždy sa snaží vychádzať v ústrety a nerobil nikdy kroky, ktoré by boli proti.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Ja neviem, či pán premiér sa snaží vychádzať v ústrety katolíckej cirkvi.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „A prekáža vám, aby vznikol takýto výbor?“

Branislav Thurzo (kňaz): „No, samozrejme, že cirkev nesúhlasí, veď predsa predseda biskupov... predseda Konferencie biskupov Slovenska v auguste napísal veľmi jednoznačné stanovisko, v ktorom písal jednoznačne proti vzniknutiu takéhoto výboru, takže môžeme to vnímať ako reprezentačný hlas.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Dilong.“

Martin Dilong (právník): „V tomto kontexte ja by som naozaj rád podporil, čo povedal dôstojný pán Thurzo. Premiér sa nemôže správať tak, že v jednej ruke chce držať čerta a v druhej ruke Pána Boha. A to mi jednoducho takto pripadá, hej. Ako dôležité sú skutky. Vláda vo svojom programovom vyhlásení má napísané: bude podporovať manželstvo a rodinu. Rodinu a manželstvo ako jedinečné spoločenstvo muža a ženy. To je programové vyhlásenie vlády. Na druhej strane, vláda pár mesiacov

po tom, ako vznikla, už otvára náruč a vytvára nepotrebnú inštitúciu, výbor pre homosexuálov, čiže pre mňa, mne starí rodičia na Orave, rodičia, vždycky hovorili: synu, pozeraj sa na to, nie čo človek hovorí, ale čo robí. Pretože podľa skutkov poznať človeka.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Škripek, môžeme sa obávať toho, že na Slovensku príde aj vládna strana so zákonom o registrovaných partnerstvách?“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Fíha, no takýmto prorokom ako by som mohol byť? No čo ja viem a keď sa to stane, tak budeme...“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Tak poradný orgán už na to majú.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „No, oni hovoria, že to je len poradný orgán. Ja zase súhlasím s tým, že aby tá diskusia tu bola. Pretože my potrebujeme v celej krajine lepšie porozumieť a možnože aj samotná táto skupina musí lepšie pochopiť, že toto nie je otázka... Jednoducho nemôžeme tvoriť zákony na základe toho, že ja to tak cítim, tak ako tu fiktívny alebo skutočný divák, tak by som ho aj vyzval, ja sa s ním rád stretnem, ak je skutočný, nech sa príde porozprávať. Tak my nemôžeme jednoducho povedať, že nové zákony budeme zavádzať jednoducho preto, že nejaká skupina začne kričať, že my tu chceme mať svoje práva. Priatelia, toto je cesta do pekla. Keď začneme stanovovať... Pozrite, my sme slobodná spoločnosť, v tejto našej spoločnosti nikto neperzekvuje homosexuálne cítiacich ľudí, či sú nábožensky zmýšľajúci alebo nie. Skôr naopak, ak sú to tí sekulárni ľudia, ktorí nemajú náboženské zázemie, tak kto ich prenasleduje, kto im robí zle? No nikto im nič neberie, nikto im nerobí zle. A zdôraznime to, že my žijeme v slobodnej spoločnosti a ak si oni želajú žiť takýmto spôsobom, tak majú na to právo. Ale ak začneme smerovať spoločnosť k tomu, aby každá skupina si zadefinovala svoje práva proti ostatným, no tak sa tu dostaneme naozaj do toho, že tu budeme v hľadáčkovi zbraní a budeme na seba strieľať, veď my sa tu nemôžeme uväzniť navzájom, ja mám takéto práva, ja mám takéto práva a teba odsúdím na základe mojich práv. Nikto neodsudzuje týchto ľudí. Prečo oni tu chcú prichádzať, zo zahraničia to vidíme, už mnoho, mnoho tých homofóbnych zákonov bolo uvedených do platnosti a ľudia, ktorí sa len vyslovia proti tomu, že v Nemecku platí legislatíva na školách, kde rodičia musia akceptovať, že na sexuálnej výchove sú prezentované deťom, štvrtákom, piatakom, maličkým deťom sú prezentované na sexuálnej výchove pohlavné prejavy, ktoré sú v rozpore s presvedčeniami napríklad kresťanských rodičov. A keď sa oni proti tomu ozývajú, mám to zdokumentované, tak dostávajú na základe zákonov pokuty, dokonca sú niektorí zavretí. Nehnevajte sa, toto nie je v poriadku, keď tu chce nejaká homoskupina kriminalizovať spoločnosť a neviem, kam toto vedie, na čo je toto dobré. Ja tvrdím a dnes v parlamente som to hovoril, že ak vy s týmto prichádzate do spoločnosti, tak si vyvoláte len nenávisť voči sebe. Veď toto je nanič. My sa tu nemáme navzájom prenasledovať.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Pán Dilong, vy ste chceli reagovať.“

Martin Dilong (právník): „Pani redaktorka, odpoveď na vašu otázku, žiaľ, nesmieme byť naivní a ja očakávam, že v tomto volebnom období vládna strana SMER takýto návrh zákona predloží. Nie nadarmo je vytvorený takýto výbor aj pri prerokovaní dnešného návrhu zákona o registrovaných partnerstvách, ktoré prekladá strana SaS, sa nikto verejne z poslancov SMER-u nevyjadril proti tomuto a ak, tak som počul také vyjadrenia, že tento návrh síce nepodporia, ale v budúcnosti uvidia, čo urobia. Čiže nesmieme byť...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Musím vás opraviť, pani poslankyňa Hupková... Hupková povedala, že... hovorila, že sa jej nepáči tento návrh.“

Martina Ruttkayová Tvardzíková (moderátorka): „Áno, vieme, že aj medzi radnými poslancami SMER-u sú katolíci, ktorí s tým nesúhlasia.“

Martin Dilong (právník): „Jedna vec je, že niektorí poslanci s tým nesúhlasia, ale ak strana ako celok predloží nejaký návrh zákona, obávam sa, že aj mnohí poslanci SMER-u, ktorí s tým nesúhlasia, možno takýto návrh podporia, ale to je iná téma. Ale čo chcem povedať, ja som veľmi prekvapený, že táto vláda za pomerne krátky čas naozaj ide po hodnotách. Je to napríklad podpora hazardu. V parlamente je návrh zákona, ktorý liberalizuje podmienky...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Áno, áno. My sme ho už schválili. Už ho... už je schválený.“

Martin Dilong (právník): „...pre hracie automaty. Ešte je to len návrh. Ešte návrh, ale...“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ešte len návrh. Ale (nezrozumiteľné).“

Martin Dilong (právník): „Takisto otázka zrušenia sviatku sedembolestnej Panny Márie. Veci, ktoré súvisia so školstvom a takisto podpora homosexuálov, vytváranie nadštandardných práv pre nich.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Nový zákon. Nový zákon...“

Martin Dilong (právník): „Moja otázka je skôr taká: ako zareaguje tento národ. Čo urobíme my, ako občania, ako ochránime svoje hodnoty? Myslím osobitne hodnotu rodiny a tradičného manželstva. Nad tým sa treba zamyslieť.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Dovolím si vás prerušiť, lebo prichádzajú nám tu opäť nejaké divácke reakcie. Nie som za registrované partnerstvo, prosím vás pekne, všetko je to postavené na hlavu. Radšej podporujte rodinu, nemajú žiadnu podporu od štátu, nemajú kde bývať, nemajú zamestnania a tým majú sťažené podmienky na založenie rodiny. Keď sa nebudú rodiť deti, kto bude robiť na dôchodcov?“

Martin Dilong (právník): „Presne tak.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Slovensko, spamätaj sa. O tom sme hovorili. Veľmi dobrá diskusia, aj dobre kladené otázky, aby sa hovorilo otvorene. Toto je aktuálna téma, aby aj veriaci vedeli správne zaujať stanovisko, srdečná vďaka. Mária Sabolová. Presne to bolo aj nejakým spôsobom našou úlohou dať veriacim návod, ako sa postaviť k týmto ľuďom a k tejto téme. Pán Škripek, mám tu pre vás až dve otázky. Viete o tom, prosím, že slobodomurárstvo v celom svete proti desatoro božím prikázaniam na prikázanie cti otca svojho a matku svoju stavia nový model rodiny, založený na púhom spolužití dokonca aj medzi homosexuálmi. To je jedna a druhá veľmi podobná: pán Škripek, nezdá sa vám, že toto celá diskusia ohľadne registrovaných partnerstiev v parlamente aj v spoločnosti je o takzvanej novej tolerancii, kde sa upiera názor a dokonca sloboda vierovyznania, kde sú veriaci označovaní za netolerantných, ale pritom spôsob, ako oni argumentujú a chcú nastoliť nový právny stav, je sám o sebe netolerantný.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Áno, ja som už...“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Takže máme už krátko času, ale skúste zareagovať.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Je to o tom, ja som o tom preložil knihu, ktorá sa aj volá Nová tolerancia, napísal ju Josh McDowell, je to americký autor, tá kniha je skvelá, doporučujem na prečítanie. Ale zároveň ako Nová tolerancia hlása, aby sme tolerovali, tak odpoveď je úplne jednoduchá. Tak, ako vy chcete, aby my sme tolerovali vás, vy tolerujete nás. Ja som to dneska urobil aj takou ústredných, jednou z ústredných myšlienok môjho prejavu v parlamente, keď som povedal: priatelia, no však sa rešpektujeme. Však je tu sloboda názorov a vy proste nemôžete tvrdiť, že keď ja poviem, že mám názor taký, že to sa mi nepáči alebo nechcem, aby moje deti boli vyučované alebo aby im boli predkladané takéto zobrazenia homosexuálnych úkonov, tak vy ma musíte tolerovať. Ja tolerujem vás, že vy ma nazvete náboženským hlupákom alebo jak pani Nicolsonová ma dneska nazvala inkvizítorom alebo ja neviem, aké ešte prívlastky som dostal, tak ale ja vás tolerujem, však nebudem za vami behať s trestnými oznámeniami, že vás chcem dostať do basy. Ale práve ja tu vidím takéto ťahy zo strany homo lobby. Takže áno, je to o novej tolerancii, ktorá chce tolerovať iba svoje názory a netolerovať druhé.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Pán Thurzo, máme tu taký názor: rodina je základom spoločnosti, je však potrebné slobodu života jednotlivca chápať v kontexte mravnej zodpovednosti. Rastó Krajčovič. Možno na záver, pán Thurzo, otázka na vás, čo by malo Slovensko spraviť, aby sa tá rodina, aby sa posilnila tá tradícia rodiny a aby sme nemuseli na Slovensku riešiť otázky typu registrovaných partnerstiev.“

Branislav Thurzo (kňaz): „Ak sčítanie ľudu vyšlo, že veriacich je na Slovensku, veriacich kresťanov, lebo kresťania majú náboženstvo založené na písme svätom, že nás je tu nejakých 80%, tak by sme sa mali zobudiť ako veriaci. Lebo vyzerá to, že len tá druhá strana je tu silná. Nie je to pravda, my sme tu, sme tu prítomní, len by sme sa mali naozaj začať správať podľa svojho presvedčenia. To znamená, žime tak, ako veríme, lebo ináč začneme veriť tak, ako žijeme. Čiže začneme ešte aj, začneme ešte aj nezmyslom veriť. Čiže mali by sme sa my ako kresťania prebudiť. Keď nás je tu toľko, musí nás byť vidieť. A potom všetko to dobré, čo je v kresťanstve, na čom naša civilizácia vyrástla, sa tu bude aj presadzovať samo od seba.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Veľmi krátko na záver.“

Martin Dilong (právník): „Rád by som možno zakončil s takým pohľadom do budúcnosti, s pohľadom nádeje. Ak budeme na Slovensku všetci, týka sa to nás, ktorí sme tu v štúdiu, i divákov, ktorí nás sledujú, podporovať tradičnú rodinu, prirodzený zväzok medzi mužom a ženou, mám veľkú nádej, že sa Slovensko obrodí a môže byť vzorom pre Európu a takto pomôžeme aj Európe.“

Martina Ruttkayová Tvardzíkova (moderátorka): „Pán Škripek.“

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „Ja som presvedčený, dve veci, jedna je osobná rovina, ak ste kresťan, ktokoľvek ste, žíte radikálne poslanstvo evanjelia, učenie pána Ježiša Krista úplne osobným spôsobom. On povedal, že na to, aby sme rozumeli evanjeliu, potrebujeme prijať učiteľa, ktorého poslal namiesto seba, to jest duch svätý, ktorý je nám sprievodcom, radcom a usmerňovateľom, vodcom. A druhá výzva je aj pre TV LUX, aj pre Rádio LUMEN a pre množstvo rôznych fór kresťanských, aby ste diskutovali, rozprávali na túto tému, vyučovali, rozoberali túto otázku, aby sme jej mohli dobre porozumieť. Pretože tu množstvo ľudí kladie otázky ako pán Patrik, ktorý v tom nemá jasno. Takže my potrebujeme mať spoločenskú diskusiu, dobre otvorenú a mať relevantné odpovede. Potom môže Slovensko kráčať dopredu ako krajina svetlom Európy a nie ako nejaká tmáčska diera.“

Martina Ruttkayová Tvardžiková (moderátorka): „Páni, ja som veľmi rada, že ste prijali dnes pozvanie do našej relácie. A mám tu ešte množstvo otázok, ktoré som ani nestihla položiť, pretože tá diskusia sa nám rozbehla, aj divákov očividne táto téma zaujíma. Ja vám veľmi pekne ďakujem ešte raz. Milí diváci, aj vám ďakujem, že ste s nami vydržali v týchto večerných hodinách a dúfam, že o mesiac sa vidíme opäť.“

Trvanie programu: **cca 1 hod. 20 min.**

01:20 hod. - sponzorský odkaz (Katolícke noviny)

Sponzorský odkaz odvysielaný totožne s popisom vyššie.

Trvanie: **cca 7 s**

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z.z. ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: **relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupe a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.**

* * *

Témou diskusie programu *U Pavla* zo dňa 29. 10. 2012, podľa údajov na obrazovke vysielaná naživo, bola otázka registrovaných partnerstiev homosexuálov, súvisiaca s vtedy aktuálnym návrhom zákona upravujúceho túto problematiku. V diskusii boli okrem moderátorky prítomní nasledujúci hostia:

- Martin Dilong, právnik za KDĽ
- Branislav Škripek, poslanec OBÝČAJNÝCH ĽUDÍ a nezávislý osobnosť
- Vladimír Thurzo, katolícky kňaz z bratislavskej diecézy.

Návrh zákona v parlamente predkladala dňa 29. 10. 2012, teda v deň odvysielania predmetného programu, strana SaS. Moderátorka v úvode programu informovala divákov, neskôr v priebehu diskusie informáciu zopakovala, že pozvanie bolo adresované aj strane SMER – sociálna demokracia, konkrétne ministerstvu spravodlivosti vzhľadom na to, že vláda SR dňa 3. 10. 2012 zriadila Výbor pre práva lesbí, gayov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb, (ďalej len Výbor pre LGBTI), avšak ani ministerstvo spravodlivosti, ani zástupcovia z radov poslancov pozvanie neprijali. Pozvanie do diskusie tvorcovia programu neadresovali predstaviteľom strany SaS, ktorá ako už bolo uvedené vyššie, bola predkladateľom zákona o registrovaných partnerstvách.

Úvodná časť programu bola zameraná na priblíženie obsahu návrhu predmetného zákona a získanie základných informácií, čo je jeho cieľom a aké požiadavky sú v ňom obsiahnuté. Moderátorka položila hostom otázku, či je Slovensko na takýto zákon pripravené, na čo P. Dilong ako právnik uviedol, cit.: „že nie je potrebný, pretože všetky veci je možné riešiť v rámci súčasného právneho poriadku.“ Ostatní prítomní sa súhlasne vyjadrili, že podľa ich názoru taktiež nie je takýto zákon potrebný.

Moderátorka uviedla, že podľa dôvodovej správy je cieľom predmetného zákona odstrániť diskrimináciu a vyzvala prítomných, aby vyslovili svoj názor, či sú títo ľudia diskriminovaní. Prítomní diskutujúci súhlasne potvrdili, že nie sú, že majú rovnaké práva a nepotrebujú žiadne „nadpráva“. Moderátorka vyzvala P. Thurza, aby sa vyjadril prečo má cirkev takto zamietavý postoj k danej téme. P. Thurzo uviedol, že by to bolo proti základným pilierom viery. Moderátorka sprostredkovala názor homosexuálov, ktorí tvrdia, že oficiálne spojenie, t. j. registrované partnerstvo by posilnilo trvácnosť ich vzťahu tak, ako to je pri manželstve a následne položila p. Thurzovi otázku, cit.: „Je to normálne?“ P. Thurzo odpovedal, že homosexuálne páry sú podľa štatistík krátkodobé, že na to nemajú prirodzené predpoklady. P. Škripek predostrel aj súčasné ponímanie tradičného manželstva: „Tuto v našej spoločnosti vládne taká dehonestácia pevnosti manželského zväzku, aj pohľadu na manželskú vernosť, čiže tu sa v širokej miere naša spoločnosť sexualizuje, demoralizuje zobrazeniami v tlačovinách, vo vysielaní elektronických médií, na internete.“ a preto aj podľa jeho názoru by registrované partnerstvo automaticky neznamenal trvácnu vernosť partnerov.

Hoci otázka adopcie detí nie je súčasťou návrhu zákona o registrovaných partnerstvách homosexuálnych párov, moderátorka načrtla aj túto tému. Prítomní hostia sa opäť zhodli keď zastávali spoločný názor, že homosexuálne prostredie a výchova v ňom nie je v prospech dieťaťa samotného. Neskôr bola v diskusii nastolená téma homosexuality ako takej, p. Škripek hovoril o „príčinách“ jej vzniku, p. Thurzo tlmočil stanovisko cirkvi k homosexuálom. Ďalej bolo predmetom diskusie porovnávanie súhlasu/nesúhlasu s registrovanými partnerstvami vo svete, pričom podľa slov p. Škripeka iba 9 krajín z celého sveta schválilo homosexuálne manželstvá a v Európe jedenásť krajín povoľuje nejakú formu homosexuálnych partnerstiev.

V rámci diskusie bol okrajovo spomenutý aj pohľad ostatných politických strán na otázku návrhu zákona o registrovaných partnerstvách, sprostredkovaný poslancom Škripek, ktorý sa na diskusii v parlamente dňa 29. 10. 2012 zúčastnil. Jednou z tém bolo aj zriadenie Výboru pre práva LGBTI, pričom p. Dilong vyslovil názor, že z právneho hľadiska je nepotrebný, nakoľko túto problematiku zastrešujú iné inštitúcie. P. Dilong predostrel svoje predstavy a obavy, že v budúcnosti dôjde ku kriminalizovaniu osôb, ktoré budú hovoriť proti homosexualite (uviedol príklady zo Španielska, Anglicka), ďalej sa podľa jeho názoru bude výbor snažiť o adopciu detí a následne o zmenu školských osnov, „aby deťom bolo nejak tak zámerne vysvetľované, aby boli dezorientovaní,“ pričom dodáva, „a potom sa budú snažiť diskriminovať ostatných občanov.“ V závere programu moderátorka nastolila otázku: „Môžeme sa obávať toho, že na Slovensku príde aj vládna strana so zákonom o registrovaných partnerstvách?“ pričom dodala, „Tak poradný orgán už na to majú.“ V otázke je zahrnutý postoj moderátorky k danej téme výrazom „obávať“ (súhlasný s názormi prítomných hostí). Na otázku odpovedal P. Dilong, ktorý presadzuje svoj názor, „že v tomto období vládna strana SMER takýto návrh zákona predloží. Nie nadarmo je vytvorený takýto výbor.“

Účastník konania vo svojom stanovisku k predmetu správneho konania uvádza, že moderátorka sa snažila uchovať objektívny a nestranný charakter rozhovoru, oslovila viacero zainteresovaných subjektov, z ktorých sa nikto, okrem prítomných v diskusii nedostavil a ďalej uvádza, cit.: „Hneď v úvode moderátorka položila otázku, či je spoločnosť pripravená riešiť otázku registrovaných partnerstiev. Táto otázka je otázkou zástancov registrovaných partnerstiev, každý z diskutujúcich totiž reagoval negatívne. Podľa nich to nie je ani otázka či a ani kedy. Na strane dva prepisu moderátorka uviedla, že ..."podľa toho, čo uvádza SaS v dôvodovej správe, ide o odstránenie diskriminácie tejto komunity...". Opäť argument druhej strany, nielen prítomných. Na inom mieste moderátorka hovorí - „... skúsme možno divákovi, ktorí nečítali zákon, ktorý je momentálne v parlamente, povedať, čo sa žiada pre homosexuálov, čo vlastne chce SaS a nielen oni, lebo vieme, že aj lesbičky a gejovia na

Slovensku žiadajú, aby získali svoje práva...". Dávam do pozornosti najmä slová „...aj lesbičky a gejovia na Slovensku žiadajú, aby získali svoje práva...". V následnej diskusii moderátorka nadnáša konkrétne požiadavky LGBT komunity - dedičstvo, adopciu detí. Inde - „...Tak je to choroba? Nie je to choroba? Keď Svetová zdravotnícka organizácia ju zo svojho zoznamu chorôb vyškrtla?...“, „...Áno, ale títo ľudia zároveň tvrdia, že aj v cirkvi sú homosexuáli, tak ako to teda je?... Áno, ale ja narážam skôr na kňazov. Vieme, že boli aj kňazi, aj rehoľníci, ktorí boli vysvätení alebo zložili sľuby a sú homosexuáli...“, „...tak vieme, že pán premiér nejakým spôsobom vždy sa snaží vychádzať v ústrety a nerobil nikdy kroky, ktoré by boli proti...". Toľko moderátorka. Ani jeden z uvedených citátov nedáva vzniknúť pochybnosti o tom, že za absencie akejkoľvek proti strany moderátorka robila, čo mohla, aby odprezentovala aj názory druhej strany. Pokiaľ ide o citáty, ktoré v sprievodnom liste k správne konaniu vytkla rada uvádzame, že snaha o objektivitu u moderátora nemôže nikdy sklznúť do sústavnej opozície k jedinému prítomnému názoru. Moderátor má reláciu odmoderovať, nie „odoponovať“. Napokon si dovoľujem v tejto súvislosti uviesť aj odkaz na čl. 24 Ústavy Slovenskej republiky podľa ktorého „každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie“ a „každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru...“ a to aj verejne. V zmysle jednej zo základných premís právneho štátu - čo nie je zakázané je dovolené - aj moderátorka môže počas relácie prejsť svoj názor. Žiadny zákon jej to nezakazuje.“

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je vysielateľ povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť politickopublicistických programov. Táto povinnosť môže byť splnená len vtedy, keď v programe odznejú na diskutované témy rôznorodé názory (či už priamo, alebo sprostredkované), čím je zabezpečené, aby recipienti dostali všetky relevantné informácie na vytvorenie si vlastného objektivizovaného úsudku.

Ako vyplýva zo skutkového stavu, pozvaní hostia prezentovali svoj negatívny postoj k návrhu zákona, ako aj k potrebe prijímať akýkoľvek zákon upravujúci registrované partnerstvá, vyjadrili tiež názor, že homosexuálne orientovaní ľudia nie sú v súčasnej spoločnosti nijako diskriminovaní. V tejto súvislosti v predmetnom programe o.i. odznelo aj nasledovné, cit.:

Martin Dilong (právnik): „*Ja sa domnievam, že nie je potrebný, pretože všetky veci je možné riešiť v rámci súčasného právneho poriadku. ...*

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „*A ja si dovoľím povedať, že je to fakticky, ako sa povie voľne, opajcnutý zákon o rodine, v podstate sú zamenené termíny manžel, manželka za partneri a to fakticky s jediným rozdielom.“*

Branislav Škripek (poslanec OĽaNO): „*Ja som presvedčený, že diskriminovaní nie sú v žiadnom prípade, nikto im v ničom nebráni, my sme všetci slobodní občania tejto krajiny a máme rovnaké práva a rovnaké povinnosti v našej krajine. ... A naopak, táto skupina ľudí žiada navyše práva. Čiže chcú dosiahnuť to, aby štátom registrovaná inštitúcia ich pevného zväzku, bola nejakým spôsobom zvýhodňovaná oproti ostatným.“*...

Martin Dilong (právnik): „*Z právneho hľadiska môžem naozaj zodpovedne povedať, že táto skupina osôb v Slovenskej republike není v žiadnom prípade diskriminovaná. Skôr sú diskriminované fakticky iné skupiny obyvateľstva,.....* „

Martin Dilong (právnik): „*Ja tento návrh vnímam ako dosť neprofesionálny....*“

Prezentovaný bol aj názor katolíckej cirkvi k tejto problematike, ktorý považuje homosexualitu za neprirodzenú a považuje za nemožné porovnávať klasickú rodinu s registrovanými partnerstvami. B. Thurzo prezentoval názor sociológa, cit.: „*trvalé homosexuálne partnerstvo je chiméra*“, či odborníkov zastávajúcich obdobný názor, cit.: „*... vo vzťahu medzi dvoma ľuďmi rovnakého pohlavia nejde o to vzájomné dopĺňanie sa, ale o takzvaný spekulárny vzťah. Spekulum, to je latinsky zrkadlo, čiže tí ľudia navzájom hľadajú seba samého v tom druhom. ... Čiže nejaké také zacyklenie sa, a toto nemôže človeka naplniť dlhodobo, trvalo a navždy. Čiže z princípu tieto, tieto partnerstvá nemôžu byť celoživotné.“*

V rámci diskusie jeden z hostí poukázal na tendenčnosť predkladaného návrhu, cit.: „*Jednoducho sú tu tlaky rôznych záujmových skupín, aj politických síl, ktorým však ide často o presadenie svojej ideologickej agendy a nie o riešenie dôležitých problémov obyvateľov Slovenska... Európa sa*

nachádza v kríze. Táto kríza je nielen ekonomická a finančná, ale aj kríza morálna.“, ďalší z hostí doplnil, že podľa štatistik v Českej republike, záujem o registrované partnerstvá nie je masový, na čo reagoval B. Thurzo slovami, cit.: „... *to nie je o tom počte, ale to je o poslanstve, ktoré sa neustále vysiela do tej spoločnosti ... Jednoducho do dnešnej spoločnosti sa neustále vysiela typy: monogamia je trápna, vernosť je smiešna, zážitok je „in“.* Zážitok. A teraz, keď už všetky zážitky sme vyskúšali, tak vyskúšajme aj tento.“ Diskusia sa dotkla aj témy zriadenia Výboru pre LGBTI, ktorý označil jeden z diskutujúcich za „*učebnicový príklad inštitúcie, ktorú Slovensko nepotrebuje*“. Moderátorka reagovala, že podľa slov p. Lajčáka jeho zriadením Slovensko naplnia dohovory, na čo host' p. Dilong reagoval, že pán Lajčák sa veľmi mýli, že sa jedná len o rôzne odporúčania presadzované cez socialistickú stranu úzkymi skupinami. Uvedené vyjadrenia prezentujú názor, že zákon upravujúci registrované partnerstvá v našej spoločnosti nie je potrebný a poukazujú na skutočnosť, že kroky vedúce subjekt predkladajúci predmetný návrh zákona nevychádzajú z potreby spoločnosti ako takej ale sú výsledkom tlaku záujmových skupín.

Zo skutkového stavu vyplýva, že v predmetnom programe absentovali vyjadrenia a názory predkladateľov návrhu zákona k potrebe jeho prijatia, ako aj názory organizácií, resp. iných subjektov, ktoré by zastupovali osoby s homosexuálnou orientáciou. Samotná redaktorka vo viacerých prípadoch naznačila svoj postoj k tejto téme, ktorý bol zhodný s postojom diskutujúcich osôb.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na funkciu moderátora v takomto type programu, ktorého úlohou je viesť diskusiu tak, aby názory pozvaných hostí, najmä ak sú predstavitelia jedného názorového spektra, tak ako tomu bolo v danom prípade, boli konfrontované a aby v rámci diskusie odzneli všestranné informácie, buď formou sprostredkovania iných ako v diskusii prezentovaných názorov moderátorom, alebo pozvaním rôznorodých hostí, ktorí majú na pertraktovanú problematiku odlišné názory. Takýmto spôsobom vedenia diskusie a výberom hostí je možné zabezpečiť názorovú pluralitu a všestrannosť informácií v rámci programu a recipientovi sa tak poskytne možnosť utvoriť si vlastný objektivizovaný úsudok na danú tému.

Zo záznamu vysielenia je zrejmé, že moderátorka vo viacerých svojich vstupoch naznačila svoj zamietavý postoj k otázke registrovaných partnerstiev osôb rovnakého pohlavia, napr. otázkou: „*Komunita, ktorej sa tento zákon týka, tvrdí, že to akýmsi spôsobom aj posilní trvácnosť toho zväzku, to znamená, že tak ako manželstvo spojí muža a ženu navždy, tak by mal tento zväzok spojiť týchto dvoch ľudí navždy. Pán Thurzo, je to normálne?*“; či neskôr otázkou: „*Ale keďže iba poradný orgán, to znamená, že nie je to orgán, ktorý môže prijímať legislatívu, môžeme sa podľa vás obávať, že vzniknú na papieri nejaké zákony, o ktorých ste práve hovorili a budú sa presadzovať, či už na vláde alebo v parlamente?*“. P. Škripek sa v súvislosti s navrhovaným zákonom vyjadril, že ide o „*opajcnený zákon o rodine.*“

Informácie ohľadom návrhu zákona o registrovanom partnerstve prezentované v rámci predmetného programu boli čiastočné a neúplné, v dôsledku čoho mohli na diváka pôsobiť zavádzajúco. Zo zdrojov voľne dostupných na internete, napr. (zdroj: <http://spravy.pravda.sk/> [online: 19-12-12]) je možné získať informáciu, cit.: „*Podľa návrhu SaS sa registrované partnerstvá pre osoby rovnakého pohlavia majú uzatvárať od roku 2013. Takéto partnerstvá by sa uvádzali ako rodinný stav do úradných dokumentov. Partneri majú byť osoby navzájom blízke, platiť má aj vzájomná vyživovacia povinnosť vrátane toho, aby životná úroveň partnerov bola počas trvania partnerstva rovnaká. Nový zákon má tiež homosexuálnym partnerom priznať čiastočnú vyživovaciu povinnosť po skončení partnerstva vo forme príspevku na výživu bývalého partnera. Zákon o registrovaných partnerstvách však partnerom neumožňuje adopciu detí, a to ani dočasne. Zároveň nebudú môcť byť ani pestúnskou či dočasnou náhradnou rodinou. Partnerstvo nebude možné uzavrieť pred 18. rokom života a nevznikne medzi nimi bezpodielové spoluvlastníctvo.*“ Tieto základné informácie o obsahu návrhu predmetného zákona boli v predmetnom programe prezentované len čiastočne. Navyše, napriek tomu, že aj poslanec Škripek v krátkosti naznačil obsah návrhu, pričom výslovne uviedol, že v ňom nie je zmienka o možnej adopcii detí, moderátorka napriek tomu tému adopcií rozvíjala, čím divák mohol nadobudnúť mylný dojem, že otázka adopcií je súčasťou návrhu predmetného zákona.

Účastník konania sa profiluje ako „Slovenská katolícka televízia“, a preto je predpoklad, že väčšina divákov tejto programovej služby je nábožensky zameraných a názory prezentované v predmetnom programe boli v zhode s ich vlastnými. Moderátorka v závere programu uviedla, čo bolo cieľom predmetného programu, cit.: „*Presne to bolo aj nejakým spôsobom našou úlohou dať veriacim návod, ako sa postaviť k týmto ľuďom a k tejto téme.*“ Uvedené vyjadrenie moderátorky tak vyjadruje, že primárnym cieľom predmetného programu bolo poskytnúť veriacim akýsi návod ako sa správať k homosexuálne orientovaným ľuďom a nie sprostredkovanie vyvážených informácií o predkladanom návrhu zákona upravujúceho danú problematiku a diskusie s všestrannými názormi s cieľom ponechať divákovi priestor na vytvorenie si vlastného objektivizovaného úsudku. Uvedenému zodpovedá aj výber hostí, ktorí zastávali rovnaký, v zásade negatívny postoj k problematike registrovaných partnerstiev.

Do diskusie boli síce, ako uviedla moderátorka, pozvaní aj zriaďovatelia Výboru pre práva LGBTI, títo však pozvanie odmietli. Ako už bolo uvedené vyššie, v prípade absencie názorovej oponentúry v takomto type diskusie je úlohou moderátora zabezpečiť, aby v rámci programu odzneli vyvážené, všestranné a úplné informácie. Rada nespochybňuje, že aj moderátor má právo slobodne vysloviť svoj názor, jeho prvoradou úlohou však je viesť diskusiu tak, aby bol divák informovaný plnohodnotne a mohol si na danú tému vytvoriť vlastný názor. Moderátorka opakovane naznačila vo svojich vstupoch svoj negatívny postoj k danej problematike, zhodný s prítomnými hosťami. Navyše informácie o návrhu zákona boli iba čiastočné, zavádzajúco pôsobilo aj ponechanie pomerne širokého priestoru pre diskusiu na tému adopcie detí homosexuálnymi párami, najmä z dôvodu, že táto požiadavka v návrhu zákona nebola obsiahnutá. Jeden z hostí, p. Dilong k tejto otázke navyše uviedol, že je presvedčený, že v budúcnosti by táto požiadavka bola zástupcami homosexuálov predstretá.

Účastník konania v súvislosti s vyjadreniami moderátorky poukazuje vo svojom vyjadrení na Ústavou SR zakotvené právo na slobodu prejavu. Požiadavka objektivnosti informácií prezentovaných v spravodajských a politickopublicistických programoch zakotvená v ustanoveniach zákona č. 308/2000 Z. z. vychádza z potreby objektívneho informovania verejnosti, na základe ktorého má mať každý individuálny recipient možnosť utvoriť si vlastný názor na skutočnosti odohrávajúce sa okolo neho. Sloboda prejavu je v tomto prípade obmedzená práve z dôvodu a v záujme zachovania objektivnosti prezentovaných informácií.

V politickopublicistickom programe je preto nutné, aby boli recipientovi poskytované pluralitné, nezaujaté a objektívne informácie. Uvedené je jasne vyjadrené v ustanovení § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Záujem zákonodarcu vyjadrený v predmetnom ustanovení, a to zamedziť krajne nežiaducemu jednostrannému a neobjektívnemu informovaniu je opodstatnený vplyvom audiovizuálnych médií, a najmä spravodajských a politickopublicistických programov v nich obsiahnutých, na formovanie verejnej mienky. Z cit. ust. vyplýva, že sloboda prejavu vysielateľa je pri uvedených typoch programov limitovanejšia ako pri iných typoch programov, keďže citovaným ustanovením sú kladené nároky na kvalitatívnu stránku spravodajských a politickopublicistických programov (objektívnosť a nestrannosť). Toto obmedzenie má opodstatnenie v účele týchto typov programov (presne a objektívne informovať verejnosť o skutočnostiach významných pre určité spoločstvo) a v dosahu, ktorý majú na tvorbu verejnej mienky. Preto je nevyhnutné, aby v spravodajských a politickopublicistických programoch boli recipientom poskytnuté **čo najširšie fakty, po zhodnotení ktorých si budú môcť sami a slobodne vytvoriť na predmetnú otázku vlastný názor.** Ak účastník konania, resp. vysielateľ pri vysielaní spravodajských a politickopublicistických programoch nerešpektuje zákonom stanovené požiadavky na ich vysielanie, tak v demokratickej spoločnosti **vznikne naliehavá spoločenská potreba** na zásah do slobody prejavu, majúca svoj základ v potrebe všestranných, úplných a vyvážených informácií.

V tejto súvislosti poukazuje Rada aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 2S 80/2011, v ktorom sa uvádza, cit.: „*Ani sloboda prejavu, na ktorú poukazuje žalobca, nie je absolútna, ale má aj v demokratickej spoločnosti svoje limity. **Zákonným obmedzením v danom prípade je § 16 ods. 3 písm. b) zák. č. 308/2000 Z.z., ktoré ukladá vysielateľovi povinnosť pri šírení informácií v spravodajskom programe zabezpečiť ich objektivnosť a nestrannosť. Povinnosť stanovená v § 16 ods.***“

3 písm. b/ zák. č. 308/2000 Z.z. je odôvodnená práve ochranou práv a slobôd iných osôb - verejnosti na príjem pluralitných informácií. Cieľom je teda práve ochrana diváka, ktorý má právo na objektívne a nestranné informácie ... Právo verejnosti na pluralitne informácie v médiách vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý vyslovil názor, že občanom ako pasívnym recipientom informácií musí byť umožnené prijímať rozmanité informácie, aby si spomedzi nich mohli vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor, pričom práve pluralita myšlienok a informácií je to, čo robí demokratickú spoločnosť demokratickou (CASE OF CETIN AND OTHERS v. Turkey, Applications nos. 40153/98 and 40160/98, bod č. 64).“.

Z uvedeného rozsudku vyplýva, že právo verejnosti na informácie je legitímnym cieľom na obmedzenie slobody prejavu a jedným zo spôsobov jeho zabezpečenia, je stanovenie povinnosti dodržiavať určitú kvalitatívnu úroveň informovania verejnosti prostredníctvom spravodajských a politickopublicistických programov.

Pri posudzovaní opodstatnenosti zásahu do slobody prejavu je potrebné prihliadnúť i na uloženie sankcie v tom zmysle, či sankcia nie je vzhľadom na sledovaný cieľ (v tomto prípade zabezpečenie objektívnych a nestranných informácií) neprimerane prísna. **Vzhľadom na význam chráneného záujmu a charakter uloženej sankcie** [uložená sankcia nie je ani sankciou v pravom (trestnom) slova zmysle, nakoľko sa jedná len o upozornenie na porušenie zákona, ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania] je Rada toho názoru, že **zásah do slobody prejavu v danom prípade nie je neprimeraný**. Takáto forma sankcie nekladie dôraz na represívnu, ale na výchovnú zložku. Rada je preto toho názoru, že zákonný zásah do slobody prejavu účastníka konania je úplne minimálny a vzhľadom na chránený záujem nevyhnutný.

Rada zároveň nespochybňuje, že v programe vysielanom naživo je náročné zabrániť účastníkovi diskusie vyjadriť svoj názor, naopak, takúto praktiku by bolo možné označiť za rozpornú so základným právom každej osoby slobodne sa vyjadriť. Táto skutočnosť však súčasne nezbavuje účastníka konania povinnosti zabezpečiť plnenie povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., t.j. zabezpečiť, aby program bol nestranný a objektívny. Ako efektívny nástroj zabezpečovania objektivity a nestrannosti sa v týchto prípadoch javia práve zásahy zo strany moderátora, ktorý je v prípade absencie názorovej opozície v diskusii povinný regulovať priebeh diskusie tak, aby neprevládala jedna ideológia alebo názorový prúd. V posudzovanom programe moderátorka viedla diskusiu tak, aby plynulo prechádzala zvolenými témami, pričom hostia sa vyjadrovali zhodne, proti návrhu predkladaného zákona. Moderátorka vo svojich vstupoch viac krát s hosťami súhlasila, pričom neposkytla divákovi doplňujúce a vysvetľujúce informácie, na základe ktorých by si divák mohol vytvoriť svoj vlastný názor na danú tému.

Vzhľadom na vyššie uvedené dospela Rada k záveru, že odvysielaním programu *U Pavla* dňa 29. 10. 2012 v rámci programovej služby TV LUX bez prezentovania (v adekvátnom rozsahu) argumentov subjektov zastávajúcich odlišné názory, ako tie, ktoré boli prezentované hosťami v programe, došlo k porušeniu povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

* * *

Pri právnických osobách sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolností, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. (upozornenie na porušenie zákona) sa v zmysle zákona č. 308/2000 Z.z. nie je možné odvolať. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 247 a nasl. OSP. Podľa § 52 správneho poriadku rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné a vykonateľné oznámením účastníkovi konania.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v troch rovnopisoch:

1x účastník konania: TV LUX s.r.o.

2x Rada pre vysielanie a retransmisiu

prof. Miloš Mistrík
predseda Rady
pre vysielanie a retransmisiu